

September 2008

Št.

028

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

KRALJI ULICE

Urednica:
Špela Razpotnik
Uredniški odbor:
Maruša Bertonec, Katja Bizjak, Bojan Dekleva,
Tomislav Gruden, Gregor B. Hann, Luna Jurančič Šribar, Maja Vižintin
Sodelavci uredništva:
Jakob Harisch, Janez Kompare, Maja Kozar, Bojan Kuljanac,
Andrej Mesarič, Toni Meško, Miran Možina, Marko Nakrič,
Urban Tarman, Tanja Vuzem
Oblikovanje:
Karlo Medjugorac
Prelom:
Maja
Lektoriranje:
Maruša Bertonec, Matilda M. Dobro
Ilustracije:
Matilda M. Dobro, Nik Knez, Marjan Kolenc,
Damjan Majkič, Damijan Sovec, Tjaša Žurga
Fotografiji na ovitku:
Jaka Adamič, Dnevnik
Tisk:
Tiskarna Vovk
Izdajatelj:
Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.
Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 20 EUR, v tujini pa 40 EUR.

Naslov uredništva:
Društvo Kralji ulice, Poljanska cesta 14, 1000 Ljubljana
Telefon: 059 022 503
E-pošta: kraljiulice@gmail.com
Spletna stran: www.kraljiulice.org
Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:
05100-8012105010 odprt pri ABanki Vipia d. d.

Novost! SMS-KOMENTARNICA:

041 291 760

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajate časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljate le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz sam/a.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupec ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupec!

PROJEKT PODPIRAJO
Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za kulturo --
Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve --
Urad za mladino -- Urad Vlade za komuniciranje --
Urad za enake možnosti -- FIHO

Podprto s subvencijo Islandije, Lihtenštajna in Norveške preko Finančnega mehanizma EGP in Norveškega finančnega mehanizma.

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov ne odražajo vselej mnenj uredništva.

vs
vs
drugačni
enakopravni

eea
grants
norway
grants

Uvodnik:

STVAR, ZA KATERO SE LAHKO VSI BORIMO

foto: Matilda M. Dobro

Revščina, proti kateri se človeštvo bori skozi zgodovino, ni samo pomanjkanje materialnih dobrin. Dolgčas in izpraznjenost, ki ju doživljajo srednji in višji razredi današnjih bogatih industrijskih narodov, sta razkrila revščino zahodne civilizacije nasploh.

Problema, s katerim se soočamo danes, se ne da izslediti v samem razrednem boju. Stvar ni več samo v tem, da vladajoči razred profitira na hrbitih delavskega razreda, ker smo videli, da dobiček tistih s kapitalom ne naredi njihovih življenj bolj polnih ali srečnih. Ni pomembno, če smo živi pokopani v službi, v popravnem domu, na fitnesu, v predmestju, na vasi, na prestižni univerzi, v garsonjeri, kupljeni na kredit, ali pa v dvorcu z bazenom in služinčadjo, dokler smo pokopani živi. Vsi trpimo od današnjega statusa quo – četudi različno; čisto vseeno je, ali človek strada z minimalno plačo, izmučen od ponavljajočih zadolžitvev v službi, ali pa je prevaran z občutkom praznosti, ki spremlja nedirektno pridobitev materialnih dobrin. Vsak ima nekaj, za kar se je vredno boriti. Za spremembo! Torej: bogati in revni se moramo združeno vpreči, da spremenimo svojo situacijo.

To torej tudi pomeni, da ni mitskih »njih«. Nešteta radikalna gibanja in socialni kritiki so se zanašali na ta koncept motivacije ljudi, da so našli sovražstvo proti »zlim orkestratorjem« človeškega trpljenja, proti zarotnikom, ki so proti nam. Toda tak način razmišljanja služi samo temu, da nas razdeli. Ene proti drugim! In ko smo razdeljeni na razrede, rase, socialno ozadje, spol ali pa katerekoli druge kategorije, smo zavedeni in upočasnjeni v svojem napredku. Naš pravi »sovražnik« so družbene sile in vzorci, ki delujejo med nami. In te sile so tiste, ki jih moramo razumeti, da bi se lahko borili proti njim.

Nihče ne trdi, da tu ni posameznikov, katerih obnašanje je še posebej nevarno do bližnjega sočloveka, in da kot taki še bolj poglobljajo in pospešujejo naše današnje stanje nujnosti. Toda četudi so res posamezniki, ki imajo slabe namene do drugih ljudi, je še vedno precej neverjetno, da tudi razumejo ekstremno komplicirane pogoje, h katerim toliko prispevajo. Naše družbene in ekonomske vezi so zapletene in zdravju škodljive na tako zakomplicirane načine, da ne bi zmogla nobena skrivna združba zlobnih genijev urediti take usode za nas.

In naj nihče ne pravi, da imajo ti posamezniki korist na stroške nas ostalih. Če sta zbiranje materialnega bogastva in položaj v ubijalski družbi res korist, potem lahko res vsi pustimo stvari take, kot so, in vložimo ves svoj trud in energijo v vojno vsakogar proti vsem, dokler zadnji (najhujši!) ne pride na vrh kupa sranja (sveta? ... ali kar bo ostalo od njega). Če življenja teh ljudi niso siromašna kot življenje kakega reveža, potem je naš cel vrednostni sistem v kurcu. Razumljivo je, da jim nekateri zavidajo njihovo neproporcionalno moč nad sredstvi naše družbe ... Toda posedovanje stvari ali status nista, kar naredi življenje lepo. Ali pa?

Jakob Harisch

DO 0,5 ODSTOTKA DOHODNINE, KI VAM JO ODMEI DRŽAVA ZA PRETEKLO LETO, LAHKO NÁMESTO DRŽAVI ODSTOPITE DRUŠTVU KRALJI ULICE. TO STORITE Z OBRAZCEM ZAHTEVA ZA NAMENITEV DELA DOHODNINE ZA DONACIJE (MF-DURS '08R. DOHAP ŠT. 3), KI GA S SVOJIMI PODATKI (IME, PRIIMEK, NASLOV, DAVČNA ŠTEVILKA IN PRISTOJNI DAVČNI URAD) POŠLJETE NA DURS. NANJ NAPIŠETE, DA BI DEL DOHODNINE RADI NAMENILI DRUŠTVU ZA POMOČ IN SAMOPOMOČ BREZDOMCEV KRALJI ULICE – PRI TEM DODATE ŠE NAŠO DAVČNO ŠTEVILKO, KI JE 23956046, TER DOLOCIŠTE ODSTOTEK DOHODNINE, KI JO ŽELITE NAMENITI KRALJEM ULICE (DO 0,5 ODSTOTKA). HVALA!

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 4 KAKO DOLGA BO CESTA DO DOMA?
- 6 BREZDOMČEVIH 15 MINUT SLAVE
- 6 OČI JUTRA
- 7 FOTOREPORTAŽA S SLOVENSKE OBALE
- 7 PRODAJANJE KRALJEV NA SLOVENSKI OBALI
- 8 SOCIAL-EGO TURBULENCA
- 8 ULIČNI FAKS
- 9 TATU ZGODBA
- 10 MARJAN JE ODŠEL
- 10 IN MEMORIAM, V SPOMIN
- 11 ZDRAVSTVO KOT OSNOVA
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE IZ PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 16 F-MAIL
- 17 NADoGLAS
- 18 SOL IN KOPER
- 19 ŠPORTNI KRALJI
- 20 GOSTUJOČI KOLUMNIST
- 21 PAMFLET
- 21 KRALJ IN KRALJ
- 22 ENIGME IZ STIGME
- 23 GOGIJEVA KOLUMNA
- 24 KRALJI NA VOLITVAH
- 26 PRED 100 LETI
- 26 SMS-KOMENTARNICA
- 27 PISMA BRALCEV
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 28 ULIČNI HOROSKOP
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 RAZVEDRILLO

To sem jaz:

MARE G.

foto: Matilda M. Dobro

Sem boem, star 32 let. Sem očka 9-letni hčerki in ljubezen do nje je neizmerljiva. Kar se ne bi moglo reči za marsikateriga drugega človeka. Poskušam biti čimbolj povezan z njo, pri čemer mi pomagajo tudi starši njene mame. Sem liberalen in sprejemam tudi njenega polbratca, ki se je rodil letos junija. Pot od doma do potepanja po cestah mi je začarala zadržanost staršev in njihova svojeglavost. Na tej poti spoznanja sem odpravil zadržanost in svojeglavost do svojega otroka (psihološko). Ker pa sem odšel od doma, sem ostal brez strehe nad glavo. Ceste so me popeljale mimo droge polnih področij, kjer so se mi odprla in zaprla tudi mnoga vrata. Zadnje čase se ne drogiram več, na žalost in veselje pa gojim metadon-terapijo.

V terapevtskih krogih sem spoznal tudi ljudi oziroma prijatelje v društvu Kralji ulice, ki so mi v pomoč pri vsakdanjih sanjah. V veliko pomoč so mi tudi raznorazna društva za pomoč ljudem na cesti.

Rad imam glasbo, film, gledališče in vse tiste, ki sodijo zraven. Na teh področjih včasih tudi sodelujem – igram harmoniko, klavir in po malem kitaro. Igram pa najraje odpiljene like. Če bi mogel z dvema potezama spremeniti svet, bi ga z ljubeznijo in neizmerno srečo.

Mare G.

03
KRALJI
ULICE

ČE BI MOGEL Z DVEMA POTEZAMA SPREMENITI
SVET, BI GA Z LJUBEZNIJO IN NEIZMERNO SREČO.

Ne zaupam domačim
POLITIKOM.
www.brezdomci.org

Pošlji SMS s ključno besedo BREZDOMCI na 1919 in daruj 1 EUR
tistim, ki so razen dostojanstva izgubili vse.

KAKO DOLGA BO CESTA DO DOMA?

Projekt razvijanja nastanitvene podpore brezdomnim v Sloveniji

»VSAK ČLOVEK MORA IMETI DOSTOP DO PRIMERNE IN VARNE NASTANITVE!

Nikomur se ne sme odrekati pravice do namestitve zaradi problemov z drogami ali alkoholom, zaradi problemov v duševnem zdravju, zaradi načina življenja ali obnašanja.

Morda se sliši v naši družbi, kjer velja prepričanje, da si mora vsak prislužiti stanovanje z lastnim, trdim delom, utopično in neizvedljivo, za nekatere tudi nerazumno, vendar so to besede zapisane v norveški nacionalni strategiji za soočanje in prevencijo brezdomstva. Vse organizacije, državne institucije ter javnost, ki delujejo na področju brezdomstva pri svojem delu, izhajajo iz te predpostavke.

PRVI PROJEKT CELOSTNE NASTANITVENE PODPORE BREZDOMNIM V SLOVENIJI

V društvu Kralji ulice smo začeli s projektom razvijanja nastanitvene podpore brezdomnim. Projekt je prvi tovrstni v Sloveniji, saj raziskave s področja brezdomstva jasno kažejo, da obstaja velika potreba po razvoju tovrstnih programov. Imamo pet zavetišč: dve v Ljubljani, v Mariboru, Celju, Murski Soboti – v Kranju ga bodo predvidoma odprli v septembru – nimamo pa nobenega programa celostne nastanitvene podpore, ki bi poleg podprtih stanovanj temeljil še na

pomoči pri zaposlovanju, urejanju dokumentov in statusa, pridobivanju različnih socialnih in drugih veščin, izobraževanju, vključitvi v programe zdravljenja, socialnem mreženju, skupnostnem delu ... Tovrstna nastanitvena podpora temelji na primerni (gotovi, individualni, nestigmatizirajoči) nastanitvi kot osnovi za vključitev človeka na vsa druga področja življenja, k čemur zavetišča za brezdomne – kot prehodne in začasne oblike nastanitve – niso usmerjena. Na podlagi raziskav in večletnega dela ter sodelovanja z brezdomnimi ljudmi smo v našem društvu začeli razvijati projekt¹, ki bo zajemal več stopenj. Prva faza projekta se je začela z obiskom Norveške ter ogledom tamkajšnjih dobrih praks na področju brezdomstva in nastanitvene podpore. Namen projekta je izhajati iz potreb brezdomnih ljudi, zato naslednja faza projekta zajema analizo potreb med brezdomnimi ter organizacijami, ki delujejo na tem področju (na podlagi intervjujev, vprašalnikov). Ogledali si bomo tudi redke nastanitvene skupnosti za socialno izključene v Sloveniji (v Prekmurju in na Primorskem) ter se z drugimi organizacijami povezali v projektno mrežo, ki bo delovala na področju razvijanja nastanitvene podpore. Del projekta pa se nanaša tudi na razvoj pilotskega modela nastanitvene skupnosti, v katerega se je oziroma bo vključilo približno deset ljudi, ki bodo živeli v več podprtih stanovanjih. V novembru bomo organizirali konfe-

renco in delavnice na temo razvoja nastanitvene podpore brezdomnim v Sloveniji, na kateri bodo predavali projektni partnerji z Norveške, nanjo pa bomo povabili organizacije s področja brezdomstva, brezdomne, vladne institucije ter širšo javnost. V končni fazi projekta bomo v sodelovanju z drugimi organizacijami izdelali predloge za politične smernice razvoja nastanitvene podpore brezdomnim pri nas in zato seveda upamo tudi na sodelovanje vladnih institucij ter politično voljo in pripravljenost. V začetni fazi projekta je del strokovne ekipe projekta (Maja Vižintin, Bojan Kuljanac in avtorici prispevka) odšel na ekskurzijo² v Oslo, kjer smo spoznali svoje projektne partnerje iz organizacije Kirkens Bymisjon. Marit Nybo, vodja nastanitvenih programov v organizaciji, nam je razložila, da so bili še manj kot pred desetimi leti v njihovem družbenem in političnem življenju podobni pogledi na brezdomstvo, kot so trenutno v Sloveniji. Človek, ki je na cesti, se mora najprej »spraviti v red«, prenehati piti, se drogirati, si poiskati delo in si prislužiti za stanovanje. Kako utopično mišljenje je to, bi najbolje vedeli povedati ljudje, ki so na cesti in vedo, da je iz začaranega kroga uličnega življenja, dolgog, nestabilnosti, pri nekaterih odvisnosti, duševnih težav, neprestanih odklanjanj s strani ostalih ljudi, zelo težko priti. Še zlasti, če človek nima varnega in primerne zavetja, kamor bi se vsaj zvečer, če že ne čez dan, ko je izčrpan, vračal in odpočil od vsakdanjih stresov, obveznosti. Norvežani, vključno z vladnimi institucijami, so ugotovili, da morajo za učinkovito soočanje z brezdomstvom to perspektivo – vključno z javnim in političnim mnenjem – spremeniti oziroma obrniti. Perspektiva, ki se je že pokazala za uspešno pri soočanju z brezdomstvom, se je formalno izoblikovala v okviru nacionalne strategije (2003, 2004). Spoznali so, da je vsakemu človeku potrebno najprej ponuditi, omogočiti osnovne pogoje za življenje, kamor seveda spada primerna in varna nastanitev, šele potem lahko posameznik ali posameznica dosežeta določene spremembe v življenju. Glavno vodilo norveških organizacij, ki delujejo na področju brezdomstva, ni spreminjati ljudi, temveč je: slediti ljudem in jih spodbujati, da dosežejo cilje, ki so si jih zastavili sami. V štirih dneh

smo si v Oslu ogledali veliko število najrazličnejših nastanitvenih, socialnih, zdravstvenih ter kulturnih programov za brezdomne.

V nadaljevanju je podrobneje predstavljen zaposlovalni program, namenjen brezdomnim in drugim socialno izključenim ljudem.

LØNN SOM FORTJENT (ANG. SALARY AS DESERVED) – DOSTOJNO PLAČILO

Gre za program, ki deluje v okviru organizacije Kirkens Bymisjon, ki težje zaposljivim ljudem nudi fleksibilno obliko zaposlitve oziroma možnost enodnevnih zaposlitve in takojšnjega plačila. Program, ki deluje od leta 2005, je prvi tovrsten na Norveškem. Razvili so ga na podlagi izraženih potreb potencialnih uporabnikov, ki so na vprašanje, česa si želijo, odgovorili, da dela. Vanj se vključujejo ljudje, ki so brezdomni, zasvojeni z dovoljenimi in/ali nedovoljenimi drogami, imajo težave v duševnem zdravju, ter ljudje, ki so vključeni v programe nastanitvene podpore. V dnevnem centru, ki je odprt tri dni v tednu, poleg posredovanja prostih delovnih mest izvajajo tudi socialno delo, ljudem svetujejo ter jim nudijo različne oblike pomoči in podpore. Zaposleni so trije socialni delavci oziroma delavke, vključujejo pa se tudi prostovoljci. Organizacija sodeluje z različnimi zasebnimi in javnimi podjetji, ki od njih določeno storitev kupijo, oni pa poiščejo delavce, ki to storitev opravijo. Izvajajo najrazličnejše storitve: čiščenje, pleskanje, urejanje okolice, kidanje snega, selitve ipd. Registriranih imajo 330 delavcev in delavk, od tega se redno zaposluje med 30 in 40 ljudi, ostali se vključujejo občasno. Na delovno mesto se vedno odpravijo delovne skupine, nikoli posameznik. Vsaka delovna skupina ima vodjo skupine, ki delo organizira in koordinira. Sestavlja jo največ sedem ljudi, najpogosteje je sestavljena iz štirih delavcev in vodje skupine. Ljudje, ki želijo delo, pridejo ob 8. uri zjutraj v dnevni center, kjer popijejo kavo in poklepetajo. Ker je navadno več zainteresiranih, kot je na razpolago zaposlitev, s pomočjo kolesa za tom-bolo izberejo ljudi, ki se lahko tisti dan zaposlijo. Do 9. ure strokovni delavci, ki svojo delavce že dobro poznajo na pod-

lagi preteklih izkušenj, z njimi oblikujejo delovne skupine ter poskušajo čim bolj zmanjšati možnost konfliktov in kraj na delovnem mestu. Pri tem upoštevajo posameznikove sposobnosti in delovne navade ter načine vedenja, ko je pod vplivom drog ali alkohola. Treznost namreč za večino del, ki jih opravljajo, ni pogoj, dokler je oseba sposobna delo opraviti, če temu ni tako, osebo prijazno odslovijo in jo povabijo, da se vrne naslednjič. Eden izmed socialnih delavcev nam je pojasnil, da nekateri delajo veliko bolje in bolj vestno, ko so na primer pod vplivom drog. Ljudi poznajo in lahko precenijo, za kaj so sposobni: »Tisti na heroinu na primer delajo dobro, alkohol je večji problem.« Kljub temu uporaba drog ali alkohola na delovnem mestu ni dovoljena. Prav tako ni dovoljeno nasilno vedenje. Delavci vsako jutro podpisujejo pogodbo o zaposlitvi, ki vključuje tudi zavarovanje. Plačani so okrog (bruto) 20 evrov na uro, delajo od dve do štiri ure na dan. Po opravljenem delu se vrnejo v dnevni center, kjer prejmejo plačilo; za plačilo davkov poskrbi organizacija. Storitve, ki jih ponuja program »Lønn som fortjent«, so veliko cenejše od ostalih ponudnikov ter tudi bolj kakovostne. Naročniki so z njihovimi delavci zelo zadovoljni in jih pogosto pohvalijo. Reklamacij in pritožb skorajda ne dobivajo.

IN ZLOMLJENO POSTANE CELO ...

Znotraj tega programa so razvili tudi projekt izdelovanja obeskov iz stekla v obliki angelčkov, ki je bil v osnovi mišljen kot spodbuda za večje zaposlovanje socialno izključenih žensk. Z izdelovanjem angelčkov iz zlomljenega stekla, ki simbolno predstavljajo nekaj zlomljenega, kar se preoblikuje v nekaj, kar je celo in lepo, so pričeli lansko leto pred božičem. Projekt je naletel na izjemno dober odziv medijev in javnosti oziroma kupcev. Povpraševanje je celo preseгло pridelavo. Angelske obeske prodajajo v lični škatlici po ceni 20 evrov, ki ima priložen listič z opisom bistvom projekta ter podpisom avtorice angelčka. V začetku so jih izdelovale štiri ženske, vendar je trenutno redno zaposlenih šest žensk, ki pospešeno pripravljajo zalogo za prihajajoč predbožični čas obdarovanja. Stekleni angelčki so namreč postali

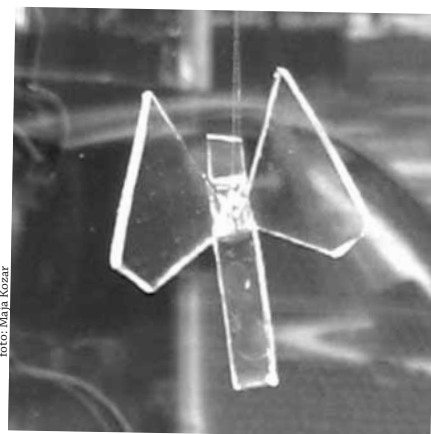

foto: Maja Kozar

priljubljeno darilo za podjetja, kakor tudi za posameznike, ki jih naročajo vnaprej. Program »Lønn som fortjent« se financira z vladnimi in občinskimi sredstvi ter donacijami. Prilagojen je populaciji, ki se vanj vključuje, ter ji omogoča nabiranje in bogatenje delovnih izkušenj, vstop v polje plačanega dela, pozitivno izkušnjo, ki prispeva k izboljšanju njihove samopodobe ter možnosti za vzpostavljane novih stikov in odnosov onkraj brezdomskih in odvisniških krogov. Namen programa je predvsem zmanjševanje škode, saj strokovni delavci pri ljudeh, ki se v program redno vključujejo, med drugim opazajo bolj načrtovano in zmanjšano uporabo drog. Ljudi, ki se vključujejo, ne silijo, da se premaknejo »naprej«, ampak lahko ostanejo vključeni v njihov program, dokler to želijo. Če si najde kdo drugo, bolj redno zaposlitev, mu napišejo priporočilo.

Socialni delavec, ki je zaposlen v programu, nam je povedal, da se po treh in pol letih njihovega delovanja socialne službe počasi začenejo zavedati, da obstajajo, ter da se podobni programi pospešeno razvijajo tudi drugod na Norveškem in Evropi. Obenem pa se zavedajo, da so za uspešnost in priljubljenost njihovega programa zelo pomembne širše družbene okoliščine, med drugim tudi dejstvo, da ima Norveška nizko stopnjo brezposelnosti. Tako program ne ogroža ali odžira možnosti za zaposlitev brezposelnim.

Luna J. Šribar in Maja Kozar

¹Projekt je podprt s subvencijo Islandije, Lihtenštajna in Norveške preko Finančnega mehanizma EGP in Norveškega finančnega mehanizma. Na lokalnem nivoju projekt podpira tudi Mestna občina Ljubljana.

²Strokovna ekskurzija je bila podprta tudi s strani Ministrstva za zdravje.

BREZDOMČEVIH 15 MINUT SLAVE

06
KRALJI
ULICE

Po nesrečnem naključju sem se udeležil slovenske različice največjega resničnostnega šova vseh časov. Že ob sami prijavi sem imel pomisleke, ki vam jih zaradi pogodbene kazni ne morem razkriti, če nimate ravno 20.000 evrov, ki bi jih moral ob kršitvi pogodbe plačati. Vendar, tudi če bi imeli ta denar, bi raje lepo priporočal svoj transakcijski račun, ne pa računa TV-postaje, ki je šov izvedla. Verjemite, porabil bi ga v boljše namene.

Vendar sem se prijavil (4 ure pred iztekom roka), in sicer ob distanci strokovnega osebja Kraljev ulice, ki jih tovrstni šovi poženejo v smeri stranišča, kljub temu pa z njihovo podporo, predvsem v obliki gledanja in glasovanja zame ter proti mojim sotekmovalcem in morebitnim škodljivim posledicam na moje mentalno zdravje.

Mnogi kolegi in znanci, ki niso vpleteni v delovanje našega društva, mi niso verjeli, da se bom jaz kot brezdomec uvrstil v kaj tako za njihove pojme postranskega, kot je ta šov.

Kjub temu so pod prisilo gledali uvodno oddajo. Nekateri člani društva ter študentke, s katerimi sem in še zmeraj sodelujem pri gledališki skupini Pluribus unum, so me celo pričakali pred vstopom s transparenti in bučnim navijanjem, za kar se jim na tem mestu iz vsega srca zahvaljujem.

Samo bivanje in stvari, ki sem jih v tem tekmovanju počel, plus dejstvo, da vsak tvoj prdec spremlja vsaj 70 odstotkov Slovencev, so pri meni izzvali nočne more, ki se nanašajo na moje preteklo življenje in so v tem tekmovanju bile pogostejše ter intenzivnejše kot na »prostosti«. Ostali udeleženci tega šova so bili po mojem razkritju, da sem na cesti, znotraj hiše do mene nadvse prijazni in so mi tudi v moji prisotnosti obljubljali stvari, ki sem jih ali nisem potreboval. Vendar so po koncu tega šova in moji predčasni izključitvi od teh obljub ostale le prazne besede, ki so jih pač izrekli z zavedanjem, da jih nekdo zmeraj gleda. Obstaja pa tudi svetla izjema, s katero imam tudi po koncu šova še vedno stike in prebiva ob morju. Ostali me, če že imajo slab dan, pozdravijo, rečejo besedo, dve in odidejo v svoje življenje z prezirom v očeh. Na cesti me prepoznajo tudi drugi ljudje – in v 90 odstotkih dobim pozitivne reakcije, ki se kažejo v obliki kave ali pa pijače na njihov račun. Če ne to, pa vsaj prijazna beseda in seveda vprašanje, ki sem ga po izhodu slišal najmanj milijonkrat – kako je bilo notri?

Dobim pa tudi negativne reakcije na svojo pojavo in na to, kar predstavljam. Ko sem si po izhodu našel službo, je do mene prišel možakar, ki mi je zabrusil, češ, kaj si mislim, da sem, če sem bil tam, ter me poslal do najbližjega smetnjaka, češ, da tja spadam. Drugi primer se je zgodil na slovenski obali, kjer je neka gospa izjavila, kaj da delam na morju, saj sem menda brezdomec ... In še bi lahko našteval!

Vendar kljub nevoščljivosti, ki sem je bil deležen, ter vseh drugih neprijetnosti, mi ni niti malo žal, da sem šel v to kolobocijo, saj sem iz nje potegnil streho nad glavo, službo, zobe in nenazadnje boljšo prodajo našega časopisa. Za vse tiste, ki so me pri tem podpirali, nimam druge besede kot hvala, za druge pa nasvet, naj poskusijo kaj podobnega, če bodo imeli srečo, da pridejo skozi.

Marko Nakrić

foto: Tomislav Gruđen - GTS

OČI JUTRA

(Iz zbirke *Neko napalmsko jutro, ko kri zalije sanje*)

Si lisica ali klovn, sivo obzorje, ki se lomi na tisoče orumenelih podob pozabe, steklo v ustih, globoko zarežem, do izvira topla, slana kri, skeleče sijoča bolečina, kot da bi vsak dan prerezal popkovo z resničnostjo, zlomijo te, zlomiš se, na neki točki norosti, živiš kot tisti stari, posušeni bor, zaman sanjaš ciprese, lepota gamsov na pogorišču ugaslega dneva, ni moči, ni meča, samo ledene oči jutra.

Franjo Frančič

FOTOREPORTAŽA S SLOVENSKE OBALE

Marjan Horvat, Marko Nakrič in jaz smo se 5. 7. v jutranjih urah odpravili na našo obalo. Z vlakom smo se pripeljali do Kopra v deževnem vremenu. Naš Marko je na morje skupaj s svojim poslovnim kovčkom vzel tudi rdeč dežnik. Ko smo prispeli v Koper, je že posijalo primorsko sonce. Odpravili smo se v center in na tržnici začeli prodajati Kralje. Stranke so nas zelo pohvalile in poznale našo revijo, nato pa smo se odpravili v ...

foto: mimoidoči

Na tem obisku smo zaužili tudi nekaj morske hrane.

foto: mimoidoči

foto: Roman

... Izolo. Vrgli smo se v vroče morje, se ofrišali in se sprehajali po Izoli.

foto: mimoidoči

Po kosilu smo se vrnili na obalo, kjer smo si privoščili nekaj »morske okrepitve«.

V veliko veselje mi je bilo, da sem spoznal Markovo sestro. Malo smo poklepetali. Zelo sem bil presenečen, ko me je sprejela za svojega dobrega prijatelja že ob prvem srečanju. Normalno, da smo šli v tej vročini na še eno »okrepitev«. Slika tudi sama pove, kje smo bili in kako smo se počutili na tej vročini.

Roman

PRODAJANJE KRALJEV NA SLOVENSKI OBALI

S kolegom Romanom sva se že nekaj časa pogovarjala, da bi se šla čez poletje malo zmočit v morje, saj je sladka voda lahko škodljiva za zdravje, kakor bi vedel povedati marsikateri brezdomec. Tako smo se na kraljevskem pikniku dogovorili, da gremo Roman, Marjan in jaz poskusiti srečo najprej v Koper, nato popoldan in zvečer pa še v Izolo, o čemer je Roman že napisal reportažo. Jaz se bom osredotočil na prodajo. Po prihodu v Koper smo med potjo na tržnico prodali vsak po nekaj izvodov. Tudi na tržnici je prodaja gladko tekla. Presenečen sem bil, da toliko ljudi pozna naš časopis. Ne bom spet omenjal razloga, zakaj je vsak tretji, ki je šel mimo mene, poznal moje ime. Po zasluženem počitku in kosilu smo se preselili v Izolo, kjer je zvečer prodaja preseгла vsa naša

pričakovanja. Ne bom omenjal bajnih vsot, ki smo jih pri tem zaslužili, saj je nevoščljivost slovenski nacionalni šport. Zelo me je presenetilo tudi dejstvo, da nismo, ko smo prodajali na letnih vrtovih barov in gostiln, naleteli na nobenega nasršenega natakarka oziroma natakario, ki bi nam zagrozila s klicem v plava nebesa oziroma na policijsko postajo. Tudi pred določenim trgovskim centrom nismo imeli težav z varnostniki. Če bi srečo poskusili pred istim centrom v Ljubljani, bi se po centru še nekaj časa kadilo, kar bi povzročil varnostnik s svojo hitrostjo in prizadevnostjo, da nas odstrani. Nad tem vikendom smo bili tako navdušeni, da bomo stvar zagotovo še ponovili.

Marko Nakrič

SOCIAL-EGO TURBULENCA

Bojan Sklepič

KULIRA SE EURO-FURIJA, ZADNJIČ

EP SOCIALIZACIJE IZ EURO-FURIJE V GRAVITACIJO SPRAVE,
V RAVNOVESJE Z OPORO NARAVE, V EMOCIJE IZSTRELJENE
ME ČUT OBSTANKA V LJUBO RESNICO ŽENE.

KONFLIKTI, KONFLIKTI VAMPIRSKEGA BLIŠČA,
BRIDKE IZKUŠNJE SOCIALNEGA STALIŠČA.
KONFLIKTI, KONFLIKTI, ODLITKI V KALUPU DANAŠNJEGA ČASA
MI ŠTANJE OBLIKUJEJO, ČUSTVA NADZIRAJO, BLOKIRAJO,
ŠOKIRAJO STANJE INTELEKTA, V ŠINTETIČNI SVET ZMAGUJEJO,
POGOJUJEJO, OBLIKUJEJO ZAČARANO RAZOČARANI KROG
— SOOČANJA Z NOTRANJIMI NEMIRI
V POSLANSTVU SVOJEGA PROSTRANSTVA,
ME KULTIVIRA V MERILA PSIHOANALITIK
V FIGURATIVNI SPEKTER NEKE POLNE NULE,
OBCUTEK OSAME SE V NAS ZALETEVA,
NE HVALA, NE HVALA,
BRIDKE IZKUŠNJE SOCIALNEGA STALIŠČA
NE BODO V NAS UGASNILE POTENCIALA NARAVE BLIŠČA ...
REŠUJETA LE ZNANJE IN VEŠČINA,
ZAMOTANOST V INDIVIDUUM PASIJONA NRAVI,
PRAVO JE ZDRAVILO IZ ZMEDE EMOCIJ,
IZ NEREDA PROPORCIJ TEŽAŠKIH DNI.

Spoštovani bralci Kraljev! Od te številke dalje bom objavljaj svoj resnični dnevnik, ki je nastal od dneva, ko sem bil iz varnega zavetišča doma postavljen na kruto in neizprosno ulico. Ker o preživetju na njej do tedaj nisem vedel prav ničesar, sem bil prepričan, da se nikakor ne bom znašel in da mi bo zelo trda predla. Za pisanje tega dnevnika obstajata dva ključna in najbolj pomembna razloga: prvi je ta, da se mi je toliko nenavadnih stvari zgodilo čez dan, da sem to moral nekam napisat, saj je vsak dan poln dogodkov in akcije, sploh če si narkoman, drugi pa je, da želim opisati ljudem, kakšno je to življenje z ulice (iz prve roke). Naj se vsak zase odloči, ali bo šel v to ali ne, saj bo imel na dlani opisano, kaj tak način (lifestyle) prinese s seboj. Malo lepega in ogromno grdega. Zgodba je osnovana na popolnoma resničnih dogodkih, izmišljena so le imena »nastopajočih«.

Torej: če berete mojo avtobiografijo, vas pozivam, da pišete dnevnik, saj je vsak človek univerzalen, vsakemu se v njegovem obstoju dogajajo različne stvari, ki jih je vredno neke shraniti. Od vsakega posameznika pa je seveda odvisno, ali bo imel to zase ali si bo upal deliti svoj potek bivanja z drugimi. Ena stvar drži: ljudje obožujejo romane ter avtobiografije.

Upam, da boste v moji uživali, saj vam jo predstavljam takšno, kot je.

ULIČNI FAKS, 1. DEL

ZAČETEK PISANJA POTEKA DNEVA

Sobota, 17. 2. 2007

Spal sem doma, in ker sem moral it po »štamprle« na Metelkovo, sem se dvignil ob devetih, počasi obleku, šel iz hiše do avta ter šel na Metko (Metelkova, op. ur.). Ko sem bil že tam v vrsti, me je klical fotr, vprašal, kje sem, jaz pa sem se mu zlagal, da sem šou na razgovor (do tedaj ni vedel, da pijem metadon), on je pa čist znoru, da je kao sobota, da danes ni razgovorov in naj takoj pridem domov. Res sem pohitel in čimprej probal prit domov, da bi prišel tja pred fotrom. Ampak ko sem prišel, sem vidu, da je fotrov uno že na parkingu. V avtu sem premišljeval, ali naj kar grem od doma ali naj grem in se soočim s fotrovim besom. Sklenil sem, da bom šou dam, in ko sem že bil na stopnicah, že skoraj pozvonu, me je zadelo, da sem svoboden človek, se samo obrnil, se usedel v avto in odpeljal. Parkiral sem se na Fužinah, kjer sem še deset minut razmišljal, ali naj grem dam ali naj grem na svobodo. (S seboj nisem imel ničesar – ne denarnice, dokumentov, oblek, čevljev, kozmetike, denarja ... ničesar.) Nato sem ugasnil mobi in šel v knjižnico Otona Župančiča na internet iskat delo in flat. Napisal sem mail Franciju ter mu poslal SMS, če mi lahko posodi dvesto evrov. Malo sem še surfal, nato se sreču z Žigo pred zatočiščem za brezdomne uživalce drog ... in šla sva z avtom krast po štacunah. Po ducat uspešnih kraj izdelkov sva jih prodala na Fuđah (Fužine, op. ur.). S kešem sva šla do dilerja po oboje in se zapeljala butat na neko jaso pri Fuđah. Imela sva dve bele, eno rjavo. Meni je dal malo manj od polovice, ostalo si je naredu sam. Ko je on pritisnu (stal je pred vrati, ker si je mogel zabost v dimlje), je najprej reku, da upa, da ga ne bo zvil, nato pa je v istem trenutku samo padu po tleh kot ploh, oči obrnu nazaj in se začel trest kot pri kakem napadu. Treslo ga je kako minuto, nato pa je čisto trd obležal z odprtimi očmi, ki so bile čisto bele. Mislu sem, da je 100-procentno umru – in kaj naj zdaj, ali se naj odpeljem stran, al koga pokličem, ali naj ga peljem jaz ... Šel sem na njegovo stran do njega in videl, da diha. Probal sem ga zbuditi, ampak nemogoče. Hotel sem ga dvigniti ter položiti na sedež v avtu, ampak tolk je bil težak. Kot tovrnjak. Nisem ga mogel zadosti dvigniti, pa čeprav tehta kakih osemdeset kil. Začel sem ga klofutati ter vpiti njegovo ime in počasi je pričel odpirati oči, a gledal je kot tele. Prvih pet minut, ko je začel gledati, je bil, kot da ni s tega planeta. Nato se je počasi z mojo pomočjo pobral in usedel. Še kakih deset minut se ni zavedal ničesar. Nato je počasi prišel v normalo. Zatem je kozljal še stokrat. Olajšan, da je živ, sva se na poti proti Centru pogovarjala o tem dogodku, ki ga je čisto prestrašu. Odložil sem ga pred zatočiščem in šel v BTC malo pogledat. Ob devetih sem se odpeljal v Center in se dobil s Francijem v nekem lokalu, kjer sva spila pir, nato pa mi je posodil petdeset evrov in rekel, da lahko, če bo sila, dobim še sto petdeset evrov v ponedeljek. Zelo sem se mu zahvalil, nato pa me je peljal še v picerijo na pico. Ko sva pojedla, sva se pa res poslovila. Odrznel sm na Fuđe po robo ter se parkiral na vrtilkih, se dvakrat ruknu, se presedel na zadnjo klop ter prvič v lajfu zaspal v avtu.

Cime

TATU ZGODBA

Različni vzroki so pripeljali do teh poslikav, ki me krasijo: astrološki znak ženske, ki sem jo ljubil, dolčas v zaporu, moja umirjena narava, moč in vsesplošno ravnoesje ... Naj le slike govorijo ...

Marko K.

foto: Matilda M. Dobro

foto: Matilda M. Dobro

foto: Matilda M. Dobro

foto: Matilda M. Dobro

Zakaj se ne bi -
pa čeprav le za hipec
zapisal nebu?

Maringe

foto: Matilda M. Dobro

MARJAN JE ODŠEL

010
KRALJI
ULICE

Marjan in Štefka sta se poznala okoli 18, 19 let. Spoznala sta se pri Keršiču v Šiški. V zadnjem času sta živela pod isto streho. Štefka je Marjana gostila v svojem stanovanju na Vodnikovi, četudi se njuni vsakdani niso več v tolikšni meri prekrivali kot nekoč. Nekoč sta veliko skupaj hodila po Rožniku, Mostecu, tudi Ljubljanskem gradu, tam sta sprehajala kužke, njihove mladiče pa sta včasih kar mimoidočim prodajala po jurja. »Šest jih je bilo,« se spominja Štefka, »štiri sva prodala, eden je šel v Bosno, ena je bila pa vsa polomljena, ker so jo skozi balkon vrgli.« Marjan je Štefki nekoč podaril kužko, za Špelo jo je poimenovala. Včasih sta se tudi skupaj odpravila na Dolenjsko, obiskat Marjanove starše, ki jih je imel zelo rad in je o njih govoril same lepe stvari. Štefka ima v svoji torbici mnogo fotografij z njunih skupnih sprehodov, na katerih so Marjanova prisrčna posvetila.

Štefka ga je letos poleti 14 dni pogrešala. Nenavadno ji je bilo, da ga tako dolgo ni bilo nazaj. Zato je poklicala tudi šišensko policijo in jih obvestila, da Marjana že 14

dni pogreša. Povedala je, da je nazadnje rekel, da gre fehtat. Policist na drugi strani žice pa ji je odvrnil: »Potem pa naj kar še naprej fehta.« In pogovor je bil zaključen. Štefki vendarle Marjanova odsotnost ni dala miru. Poklicala je še njegove starše na Dolenjsko. Tam se je oglasila žena Marjanovega brata in ji rekla, da imajo istega dne ob štirih pogreb. »Sem rekla, od koga, pa je rekla, od Marjana. O, majka mila, vse mi je dol padlo,« pripoveduje Štefka. Našli so ga ležečega v grmu, baje mu je voda zalila pljuča. Navsezgodaj zjutraj so ga mrtvega prepeljali domov na Dolenjsko.

»24. junija sem ga zadnjič videla. Šel je. Rekel je, da gre fehtat. Sem rekla, zdaj bom pa kar sama ostala. Evo, pa je praktički res.«

»Dolgčas je, pogrešam ga,« nadaljuje. »Nimam s kom kadit. Na splošno ga pogrešam. Pa strah me je ponoči na stranišče it. Samo gledam, kdaj ga bom zagledala.«

Marjan je rad pil in pel, bil je vesel in prijazen. Govoril je, da bo pil, dokler bo živ. »Na dan je popil okoli tri litre vina,« meni Štefka. »Delal je marsikaj, tudi v Tivoliju, plačila ni dobil, delal je za liter vina,« pravi. Tudi zelo dober prodajalec časopisa je bil. Imel je povsem svoj stil, na katerega je bil ponosen. Šel je na občino, v parlament, tudi na policijo in tam prodajal kar po pisarnah. Včasih se je odpravil prodajat tudi v kak drug kraj, kamor se je odpeljal z vlakom. Enkrat se je izgubil na Vrhniki, nazaj v Šiško so ga tedaj pripeljali policaji. »Prej je bil dober, mislim dober, skoz je bil dober. Ahhh, jaz ga pogrešam ... Je rekel Vojko,

da bi šla k njemu na grob, da bi on peljal. Tudi Vojko ga pogreša. Dost sta se vozila okrog, pa v Kralje ulice ga je peljal,« pripoveduje Štefka o tem, kako Marjana pogreša tudi njen sin.

Če bi ne umrl, bi ga v življenju po Štefkinem mnenju ne čakalo nič kaj dobrega. Naj mu bo lahka zemlja, se menda reče v takih trenutkih. Kakorkoli že, med nami, člani njegovega, kot je Kralje ulice sam rad imenoval, »kluba«, je za njim ostal lep spomin, spomin na našo legendo, neponovljivega Marjana.

Po pogovoru s Štefko Šturm zapisala Špela Razpotnik

IN MEMORIAM

Konec junija je odšel človek, ki nikoli ni bil klošar, a je še kako dobro razumel, da življenje včasih tako močno lopne po hrbtu, da poklekne ali te celo zruši. Živel je v skladu s svojimi načeli poštenega vodilnega delavca. Bila sva prijatelja! On – upokojeni direktor in jaz – klošar! S prijateljem Francem sta se rada ustavila ob meni, tam pri Tromostovju. Rekli smo kakšno! Presenetila sta me njegov optimizem in radoživost, čeprav smo vsi vedeli, da ima raka. Mnogokrat se je pošalil na račun svoje smrtonosne bolezni. Lani, ko sta se s prijatelji vrnila s pohoda na Triglav, mi je ves navdušen hitel pripovedovati o svojih vtisih, naravi, doživetjih. Njegove oči so pogumno skrivale bolečino, ki ga je razjedala. Prijatelj Franci je večkrat »pojamral« – v šali sem ju pričel klicati Bolek in Lolek! Drago-Bolek, ker ga je grozno bolelo in je molčal, Franci pa se je naredil Loleka, kot da nič ne ve. Umril je tisti Drago Peršl, ki je nam klošarjem podaril harmoniko, ko smo ustanavljali ansambel, napisal tu in tam nekaj za našo revijo in mi velikokrat polepšal dan ... tam pri Tromostovju! Pogrešal(i) te bom(o) ... Bolek! Vsem njegovim iskreno sožalje in naj ti bo lahka slovenska gruda, dragi prijatelj!

V SPOMIN

Nezavidljiva mladost, nedosegljiva starost. Brez staršev ostal, si na ulici družino iskal. Srečo, kjer je ni, si iskal, a nisi se vdal. Na koncu zmagala je ona, ki vedno sledila ti je, vendar zdaj si ti tisti, ki ve vse.

Egonu.

GTS in prijatelji

Kralj O'Tone Prvi in Kralji ulice

foto: Tomislav Gruden - GTS

ZDRAVSTVO KOT OSNOVA

Dobre prakse norveškega zdravstvenega sistema za brezdomce in socialno izključene skupine

Društvo Kralji ulice je v začetku julija opravilo strokovno ekskurzijo v Oslo, ki nam jo je omogočilo Ministrstvo za zdravje – Sektor za zdravstveno varstvo ogroženih skupin prebivalstva. Ogledali smo si nekatere zdravstvene in socialne programe, ki jih izvajajo za brezdomce in socialno izključene.

Splošni vtisi

Norveški zdravstveni sistem za socialno izključene je urejen in dobro organiziran. Zelo težko je ločiti oblike socialne in zdravstvene pomoči, saj se obe nenehno prepletata. Vsak obisk ali storitev zdravnika posameznik plača 19 evrov, ko pa doseže vsoto 212 evrov, so vse storitve brezplačne. Zdravstvene storitve za socialno ogrožene plačuje država na podlagi posebnih obrazcev, ki jih morajo posamezniki izpolniti. Ker so obrazci dokaj zahtevni, jim pri izpolnjevanju le-teh pomagajo socialni delavci ali delavke. V bolnicah in ambulantah se tudi srečujejo s stigmatizacijo in diskriminacijo socialno izključenih, zato jih večkrat spremljajo. Vse zobozdravstvene storitve so plačljive, vendar jih za socialno izključene krije država preko socialnega sistema. Delo temelji na individualnem planiranju, kjer ljudem uredijo stanovanje, zdravstveno oskrbo, in šele nato se lahko začne proces sledenja željam po spremembah v posameznikovem življenju. Vse te storitve se ne pogojujejo z abstinenco od alkohola in/ali drog, ampak gre vedno za lastno izbiro posameznika. Strokovno osebje ne postavlja pogojev, ampak jih spremlja ter spodbuja k bolj varnemu načinu življenja. Edina pomanjkljivost zdravstvenega in socialnega sistema, ki je slaba oziroma pomanjkljiva, je pomoč priseljencem iz drugih držav, ki ne dobijo državljanstva in so posledično izključeni iz vseh pravic in dostopa do storitev. Vendar že v letošnjem letu načrtujejo razvoj novih programov tudi za to skupino ljudi.

VSE TE STORITVE SE NE POGOJUJEJO Z ABSTINENCO OD ALKOHOLA IN/ALI DROG, AMPAK GRE VEDNO ZA LASTNO IZBIRO POSAMEZNIKA. STROKOVNO OSEBJE NE POSTAVLJA POGOJEV, AMPAK JIH SPREMLJA TER SPODBUJA K BOLJ VARNEMU NAČINU ŽIVLJENJA.

Podrobneje o posameznih obiskih: Terensko delo

Obiskali smo program Årsrapport for Oppsøkende tjeneste, ki izvaja terensko delo z brezdomnimi (pretežno) odvisniki. Devet strokovnih delavcev vsakodnevno izvaja terensko delo na ulici, enajst jih dela v posebnem terenskem vozilu. Enkrat tedensko imajo krajše vaje prve pomoči. Terensko delo opravljajo vedno v paru, in sicer medicinska sestra ter socialni delavec. Obiskujejo dele mesta, ki so kritični oziroma kjer se zadržuje več socialno izključenih ljudi oziroma odvisnikov. Tistim, ki so iz drugih držav ali iz drugih regij Norveške, plačajo vozovnico za pot domov. Imajo tudi poseben avto za prevoz ljudi, ki ležijo na cesti zaradi opitosti, zadržanosti ali onemoglosti.

Izmenjava igel

Obiskali smo tudi program izmenjave igel. V programu dela le zdravstveno osebje in enkrat tedensko je tam na voljo tudi zdravnik. Uporabnikom sta omogočeni izmenjava materiala za injiciranje in osnovna zdravstvena oskrba. Nudijo jim pomoč pri oskrbi ran, ki nastanejo pri injiciranju, in kontaktirajo osebne zdravnike in zdravstvene ambulante.

Metadonski program

Obiskali smo tudi nov nizkopražni metadonski program Klinikk Motivasjon, ki deluje od septembra 2006. Program je razvit za odvisnike, ki se težje držijo pravila abstinence od uporabe prepovedanih drog ter bi se radi vključili v metadonsko zdravljenje in imajo zelo malo kontaktov z osebnim zdravnikom oziroma zdravstveno in socialno službo. Metadonsko zdravljenje poteka v več fazah in je osnova za vstop na višjo stopnjo metadonskega programa. Program traja devet mesecev. Ob prvem kontaktu z odvisnikom izvedejo poglobljen standardiziran vprašalnik, s katerim dobijo boljši vpogled v zdravstveno in socialno stanje uporabnika. V prvi fazi se poskuša doseči stabilizacijo uporabe drog. V naslednji fazi se ustanovi delovno skupino, ki jo sestavljajo predstavnik zdravstvene, socialne službe, uporabnik in socialni delavec iz motivacijske klinike. Zadnja faza zdravljenja se nadaljuje, dokler uporabnik ni motiviran za vstop v višjepražni program

foto: Maja Korar

zdravljenja brez uporabe drog. Potem gre uporabnik eno stopnjo višje in zapusti ta program ter nadaljuje zdravljenje v dnevni ambulantah pri osebnem zdravniku ali v drugih institucijah za zdravljenje odvisnosti. Naslednja faza pomeni samo uporabo metadona, ko je uporabnikom prepovedano uporabljati hkrati tudi heroin.

Vsi strokovni delavci, s katerimi smo imeli kontakt, so kot pomemben korak naprej na področju brezdomstva, političnega odnosa do brezdomstva in sprememb v javnem mnenju izpostavili proces vključitve zdravstvenega sektorja v delovanje na področju brezdomstva. Tako imajo zdaj vsi programi, ki delajo z brezdomci, v svoje time vključeno tudi zdravstveno osebje, tako je njihovo delovanje bolj celostno ter učinkovito. Takšen pristop pa učinkuje tudi na širšo javnost in prispeva k boljšemu razumevanju brezdomstva ter deluje v smeri vključevanja.

Partnerski odnos, ki smo ga vzpostavili z norveško organizacijo, želimo nadgrajevati in poglobljati, ker je to v interesu obeh organizacij. Norveški zdravstveni in socialni sistem, ki sta dobro razvita in učinkovita, lahko predstavljata dobre smernice tudi za slovenski zdravstveni in socialni sistem. Ministrstvo za zdravje – Sektor za zdravstveno varstvo ogroženih skupin prebivalstva, društvo Kralji ulice in ostali partnerji želimo tudi v prihodnje sprejemati ukrepe, ki izboljšujejo dostopnost in kakovost socialno-zdravstvenih storitev, primerljivih z državami, ki so zavezane koristim in potrebam ljudi, tudi tistih z roba družbe.

NEK AJ

cestnih

Pogled sem uperila v počeckane allstarke, ki so bile moj najboljši prijatelj zadnje tri mesece; nisem več mogla konzumirati vseh teh zapakiranih mrtvakov.

Dež mi je kmalu zmočil vse lase in bila sem svobodna vseh nadaljnjih bremen.

Bila sem svobodna v naslednjem koraku, ki sem se ga namenila narediti. Nič posebnega, še eden izmed tisočih, ki so že bili narejeni.

In takrat me je prešinilo ... Plesala sem po vsej Evropi, zakaj, ne vem natančno – imam neke okvire, ki pa jih še nisem uradno priznala.

Kot palerine, ki hodijo dan za dnem po Saint Jacques de Compostelle, sem se jaz premikala med časom in prostorom VSEPOVSOD.

In zopet korak raztrganih allstark. Nimam pojma, kam grem!

Aris

KRAČA

Vanglijo semšel,
v Bakinghem pa lačo,
o sédev semse dolna klóp
i nsina roču kra čo.
Videl semkra Lji co,
spala je v kó tu,
kračo sempo tihm jédu,
daje nebi mó tu.

Kobrowsky

FRENKI PAVZA ŠE ŽIVI

Odpiral je vrata,
(žal) mu ni bilo pomoči

Pa je probal in odpiral vrata ...
pa prva in druga, pa še tretja in
četrt obnem, dobil je zelo veliko
informacij. Žal je bilo zanj že
prepozno. Ko je odprl že dvajseta
vrata, je padel naravnost hudiču v
kremplje! Nekega jutra so ga našli z
živo odprtimi jetri – lahko bi rekli
z jetri, ki so eksplodirala. Približno
pet do šest let je pil žganje. Bil je
močan človek. Ni ga bilo zdravila, ki
bi ga lahko rešilo. Da ne bo pomote ...
Frenki Pavza še živi.

KTM - Mare Ceglar

Dejal sem, ne grem se več! Vendar to
ni bilo dovolj. Umikal sem se, bežal
sem od tega. Bežal od tega prekletega
življenja. Življenja brez cilja, brez
načrtov, brez prihodnosti. Jebeš
tako življenje, sem si rekel. Sem
bil tepen, sem bil poteptan, ampak
zajebal sem si ga sam. Zakaj bi krivil
druge, saj niso oni krivi, da sem jaz
tak. Izbral sem si pot, ki poteka na
pečini. Na eni strani prepad, na drugi
lep travnik. Po dolgih letih še vedno
hodim po tej poti.

Ružak

Beri, beri rožmarin zeleni,
beri, beri Micika rožmarin zeleni,
jaz bi brala – komurkoli ga dala,
lepim fantom bi rada dala,
lepi fantje pa sami zapravljivci,
kar imajo, kar imajo, vse za vince
dajo.

Milena

Kakšna je razlika med puščavskim
peskom in dojenčki? Takšna, da
puščavskega peska ne moremo
nalagati z vilami na kamion; če
nekdo brez metle ukrade puščavski
pesek brez dovoljenja lastnika, zakaj
potem pričara radioaktivne smeti v
otroškem peskovniku?

Sale

POLNA LUNA

Ko luna počiva,
miži in uživa.

Ko pa zbudi se
luna in jasnost njena,
nebo zasije in
zvezde zaplešejo.

Luna je moč,
ki hoče razkrit,
kar človeku ni
ravno v dobrobit.

Drugače pa luna, gospa neba,
daje človeku napotka dva:

Poglej me, poglej,
morda pa nisi edini,
ki nima nobenih mej.

KTM - Mare Ceglar

MOJA PSIHIATRINJA

Pridem zopet na seanso,
na kontrolo.

No, kako ste, se hihita.

Slišite glasove še?

Orsi ima odpete

in se mota okoli mene.

Jaz ležim na freudovskem kavču.

Ima rdeče našobljene ustnice

in živozeleno pobarvane lase.

So tabletko prijele?

Imate kaj stranskih učinkov?

Kaj pa problemi z erekcijo?

Ne, ne ... dahnem, nekako izjedlam.

Kaj pa srce?

Snežno bela halja, rožast nedrček

in črne najlonke.

Kar očala se mi orosijo.

Če boste pridno jedli tablete,

boste delali in se tudi poročili.

Res, kar naskočil bi ta čudovit,

seksi, mlad stvor.

Mar sanjam?

Če ta recept vam napišem

in se vidiva naslednji mesec.

Petega, ne pozabite.

Pizda, pa ravno, ko je penzija.

Fuck off pa še ombudsmanka!

Josip Kalašnikov

ANEKDOTE IZ PRODAJE

Prodajam Kralje ulice, gledam v nebo!
Po dežju diši! Mimo hitijo mrki obrazi.
»Kralji ulice! Čisto frišni, barva je še
sveža,« tulim v namrgodenost.
Pristopi gospa, prijazno vpraša:
»Pa so res frišni?«
»Seveda gospa! Tako sveža barva
je, da morate revijo odnesti domov
vodoravno!« se režim.
»Zakaj pa?«
»Drugače bo barva dol stekla,« ji
odgovorim.
»Aaaaa, potem bom pa vzela eno!«
In dobim dva evra. Dva evra od
našmejane gospe. Hvala.

Kralj O'Tone

RESNIČNA 13

V podhodu Plave lagune prodajam časopis Kralji ulice. K meni pristopi starejša gospa, takoj prepozna Kralje, mi izroči dva evra in mi zaželi srečo pri prodaji. Ko minevajo dnevi v mesecu, se ustavi pri meni, mi iz prazne denarnice izroči kak kovanček, poklepeta z menoj in odide k svojemu bolnemu možu domov. Zelo pohvali mojo prodajo, mojo prijazno ponudbo Kraljev in nasploh moj pristop do strank. V mesecu maju sem imel objavljeno svojo zgodbo. Gospa jo je prebrala in mi je povedala, da je njen mož približno v istem stanju kot moja pokojna partnerka. Vsak dan mi zaželi veliko sreče pri prodaji, zato bi se ji rad še posebno zahvalil in ji zaželel še veliko lepih trenutkov v svojem težkem življenju, ki ga je preživela do sedaj.

Roman

RESNIČNA 14

V eni izmed svojih resničnih zgodb sem že omenil »moje« prijazne trgovke v butik MiniMaksi. Med njimi je tudi sefica po imenu Darja, tudi ona me pozdravi vsak dan. Pristopi k meni, me povpraša, kako mi minevajo dnevi v poletnem mesecu,

povpraša pa me tudi po DVD-ju naše gledališke predstave, ki ga seveda prodajam poleg Kraljev ulice. Razložim ji, za kaj gre, DVD si kupi in seveda tudi časopis ter mi izroči pet evrov. Zelo pohvali naše delo in odnose drugih prodajalcev in prodajalk, ki jih sreča po mestu. Tudi njej bi se rad posebej zahvalil za njeno moralno podporo pri prodaji Kraljev.

Roman

POSLOVNEŽI, BREZDOMCI, KLOŠARJI, PIJANCI, DROGERAŠI, ŽICARJI ALI LENUHI – TO JE VPRAŠANJE

Stojim na ulici pred javno ustanovo. V roki držim krepek snop časopisa Kralji ulice in ponujam strankam, naj se odločijo za nakup. Neodločneže s humorjem prepričam v nakup le-tega. Včasih z lahkoto, drugič s težavo prenašam odzive strank in mimoidočih – nasmeške, žaljive in dobronamerne, opazke, žaljivke, spodbude ... in največkrat metanje v isti koš s tistimi, ki nekaj metrov stran žicajo svoj vsakdanji litrček in škatlico cigaret za lastne omame – saj vendar delam in ne žicam.

Nekateri nažicano porabijo za drogo in nakup omamnih tablet, drugi za pijačo, tretji za kruh, četrti za reševanje svojih težav ... Ne spadam v nobeno od teh skupin, zato še bolj krepko stisnem časopis in še z bolj prepričljivim glasom prodajam naprej, da se izkopljem iz težav, ki so mi jih povzročili tisti, na katere bi se moral človek opreti naprej.

Najdem se v skupini brezdomcev, ki nimajo podpore domačih odraslih oseb, vendar me vseeno obdaja dvom, čeprav je nekje še oseba, ki me ima rada vedno in je stalno ob meni, čeprav sila razmer njene stalne prisotnosti ne dovoljuje. Edina točka, ki me pričvrsti k brezdomcem, je, da sem brez bivališča in bivam izven bivalnih prostorov.

Vedno znova me stranke mečejo v koš z žicarji nasproti, ki se ne lotijo prodaje časopisa. Ne najdem se med ljudmi, ki prosjačijo, a bi lahko delali. Mečejo slabo luč na vse, ki bi lahko delali, a nimajo te priložnosti oziroma tega ne morejo. Mečejo slabo luč na ljudi, ki res nimajo kje spati zaradi bolezni,

starosti, neprejemanja pokojnine, hujših invalidnosti ...

Sem na cesti, invalid, brez službe zaradi gostinskega privatnika, ki je zahteval, da delam v času bolniške, kljub temu, da dela nisem zmogla. Nimam podpore domačih, ki so me sem spravili s tatvinami mojega premoženja. Oporo najdem v prostovoljcih in zaposlenih, ki si najdejo čas kot dobre duše. Rešujem težave in poskušam ohraniti čim bolj trezno glavo.

Kljub vsemu hudemu in težavam, ki jih imamo, pa se tudi v krogu brezdomcev najdejo takšni, ki izražajo nezadovoljstvo nad lastnimi uspehi in nedelom z zavistjo, izkoriščanjem zaupanja, ki ga pridobijo na račun raznih laži. Včasih imam zato še bolj grenak priokus.

Opazujem ljudi, ki ne poznajo razlike med brezdomci, pijanci, drogeraši, žicarji, jih mečejo vse v isti koš ... Ne vem, kaj naj si mislim ... Celo za jehovo pričo me imajo tisti, ki stalno prodajajo svoje knjige na vseh vogalih Ljubljane in me posiljujejo z vero, ki naj bi mi pomagala.

Tile žicarji, ki s svojim globokim, grgravim glasom zinejo tisti: »Oprosti, ker te motim ...« me zamenjajo za bogatašico. Odmaknem se in zamenjam lokacijo prodaje časopisov, ampak sedaj niti tega ne več. Meni se smaknejo, ko začnem prodajati časopis. Po krajšem premisleku, tarnanju in pregledu luninega koledarčka ter zajetni vrečki, ki mi jo prinese stalna stranka in bralka časopisa Kralji ulice iz trgovine z nasmeškom na ustih in pripombo: »Kot v stari Grčiji – blago za blago,« se obe do solz nasmejiva, mene pa malo mineta žalost in nezadovoljstvo. Gospa si s tem kupi izvod časopisa, ker uporablja le bančno kartico. Obe sva veseli – jaz polne vrečke dobrot, ona pa časopisa in naših kračarij. Vse življenje sem že v poslu z ljudmi in sem delno kar ponosna na svojo »novo« službo, kjer uporabljam drago (ceneno) uniformo – nikeovo majico s Karitasa in nikeovo kapo, ki mi jo je kupil nek gospod pozimi, ko je padal sneg. Pa se najde naslednji, mi reče en tip:

»Ti pa brezdomka, pa dej me jebat, sej si vsa v nikeovih oblekah!«

»Ja, mi odvrnem, ni problema, si moj tip ... Lohk te j.... na Karitasu, ker nimam svoje postelje ...«

Švejk

Dogodki:

KAR JE NEUPORABNO ZA VAS, LAHKO DRUGEMU PRIDE ŠE ZELO PRAV

Kot vsako zadnjo soboto v mesecu smo tudi zadnjo julijsko postavili stojnico rabljenih predmetov na Prešernovem trgu, ki je bila kljub poletnemu mesecu dobro »oblegana«. Prodali smo veliko predmetov, ki so nam jih donirali naši podporniki in podpornice, denar pa namenili skladu za razvoj našega projekta, ko dobimo primeren prostor za posredovalnico rabljenih predmetov. Še vedno pa ste seveda vabljeni, da podprete naš projekt in nam na Poljansko 14 prinašate rabljene stvari, ki jih ne potrebujete več.

L. J. Š.

foto: Tomislav Gruden - GTS

ŠPORTNA SEKCIJA KRALJEV NA KODELJEVEM

Kralji ulice (Bojan, Miha, Žiga, Jože, Iva, Aleš in Marko) smo se v vročem avgustovskem dnevu šli kopat na Kodeljevo. Namakali smo se v vodi, igrali nogomet ter poležavali na travi. Na bazenu smo ostali, dokler nas ni pregnala lakota, zato smo se dogovorili, da naslednjič nujno vzamemo kaj za pod zob! Ker pa imamo še nekaj kart na razpolago, se bo to kaj kmalu zgodilo.

Plavajoči kralji

foto: Bojan Kuljanec

PIKNIK ZA BREZDOMCE IN ŠTUDENTE 2008

Letošnji piknik je v sodelovanju s Študentsko organizacijo v Ljubljani potekal na Metelkovi, kjer smo zasedli Šengensko kuhinjo, ki nam jo je nesebično odstopil Klub Gromka. Formalno smo ocenili, da se je piknika udeležilo 120 brezdomcev in nekaj študentov. Rečemo lahko, da je piknik uspel, saj je število obiskovalcev preseгло naša pričakovanja, zato smo morali aktivirati dodatne nabavne službe (zahvala gre Andreju Pivku – hitri dostavni službi). Pripravili smo za travnik solate, spekli goro mesa in iztočili hektoliter soka, za kar se imamo zahvaliti ŠOU-u. Dan sta nam popestrila vroče sonce in dobra glasba, za katero sem skrbel DJ Proteus. Za uspešen piknik so bili potrebni garaški prostovoljci, brez katerih zagotovo ne bi bilo tako okusno pripravljenih obrokov. Piknik je bil alternativnega značaja – na njem so se srečevali brezdomci in druge ranljive skupine, sklepala pa so se tudi nova prijateljstva med brezdomci, študenti ter ostalimi obiskovalci. Na tem mestu se zahvaljujemo pridnim prostovoljcem (na sliki), društvu Kralji ulice, Klubu Gromka, Študentski organizaciji v Ljubljani in obiskovalcem, brez katerih piknika ne bi bilo. Naučili smo se – ker se število brezdomcev iz leta v leto povečuje – da bomo morali za naslednji piknik povečati zaloge, da ne bo lačnih ust.

Švejki in Proteus

foto: Matilda M. Dobro

foto: Matilda M. Dobro

015
KRALJI
ULICE

foto: Matilda M. Dobro

KRALJESTVO ODVRŽENIH IGEL

V torek, 29. julija, smo se (po abecednem vrstnem redu) Bojan, Cime, Dejan, Marko, Matilda, Natalija, Nina, Staš, Tanja, Tomi in njegova pasja sopotnica Luna, oboroženi s plastičnimi pincetami, rokavicami in zabojniki, odpravili na lov za odvrženimi injekcijskimi brizgami, ki so našle prostor počitka tam, kjer so lahko nevarne ljudem in živalim. Na dveh lokacijah – v okolici Kliničnega centra ter Srednje trgoveške šole na Poljanski cesti – smo družno pobrali 917 igel. Ocenjujemo, da je le-teh tam še vedno vsaj še trikrat toliko.

Na telefonsko številko 059 022 503 nam sporočite, če tudi vi veste za kakšno takšno odlagališče, da bomo lahko ukrepali po svojih najboljših močeh.

Matilda

F-MAIL

>> Tanja Ribič je za film **Traktor, ljubezen in rock'n'roll** prejela nagrado za najboljšo igralko na filmskem festivalu v Taormini na Siciliji. V utemeljitvi je žirija zapisala, da si je nagrado prislužila zaradi »sposobnosti, da skozi celoten film uspeva izražati ironijo in emocije v popolnoma različnih situacijah«.

>> **Romunska vlada je odobrila splav v 21. tednu nosečnosti** 11-letni deklici, ki je zanosila po posilstvu, kljub močnemu nasprotovanju pravoslavne cerkve. Starši deklice so najavili, da bi v nasprotnem primeru odpotovali v državo, kjer je splav dovoljen. Pravoslavna cerkev je zagrozila s tožbo, ker je deklica noseča več kot 14 tednov, kar je po romunskih zakonih zgornja meja, ki še dovoljuje poseg. Nosečnost so odkrili pred kratkim, ko so starši deklico odpeljali k zdravniku zaradi nenehnih slabosti in slabega počutja. Takrat je deklica tudi povedala, da jo je posilil 19-letni stric, ki se po dogodku skriva neznankje.

>> **Polnoletne Britanke bodo lahko kontracepcijske tablete** naročale preko spleta brez predhodnega obiska ginekologa oziroma ginekologinje. Spletni portal DrThom trimesečno kontracepcijo ponuja za 29,99 funtov, tako pa bodo kontracepcijske tablete lahko naročale le tiste ženske, ki so se že posvetovale s svojo zdravnico ali zdravnikom, ki jim je predpisal ustrezno kontracepcijo, in so tablete že jemale. Storitve je namenjena ženskam, ki zdravnika nimajo v bližini ali pa so preveč zaposlene, da bi prišle do njega. Kmalu naj bi storitev razširili tudi na ženske, ki bodo s kontracepcijskimi tabletami v stik prišle prvič, o primerni izbiri pa se bodo posvetovale z virtualnim zdravnikom.

>> **Od 12. do 14. 11. 2008 bo v Queretaru v Mehiki potekala** mednarodna konferenca o varnosti žensk, ki jo organizira Mednarodni center za preprečevanje kriminala (CIPC). Teme: razvoj napadov na ženske, čezmejna kriminaliteta in njen lokalni nivo, zakonsko nasilje, zakonodaja in pravila za varnost žensk, varnost žensk v javnih prostorih in urbanih naseljih, možnosti strateških partnerstev za izboljšanje varnosti žensk. CIPC in francosko zunanje ministrstvo vabita k udeležbi vse, ki zastopajo nevladne organizacije. Več informacij na e-naslovu: lucija.petrac@siol.com.

>> **21 rešenih otrok in na stotine aretiranih je izkupiček** 5-dnevne racije, v kateri je ameriška FBI opravila z mrežami zvodnikov, ki otroke silijo v prostitucijo. Večina otrok, ki so bili prisiljeni v prostitucijo, je pobegnila od doma ali pa so jih zavrgle njihove družine. Organizirane skupine kriminalcev jih pogosto premamijo z besedami o nudenju zavetišča ali mamil, pozneje jih izrabljajo in stradajo ter so do njih nasilni. Od leta 2003 je bilo na državnih in zveznih sodiščih zaradi prisiljevanja otrok v prostitucijo obsojenih 308 zvodnikov in prostitutk, policija pa je iz njihovih rok rešila 433 otrok. Otroška prostitucija je dobila nove razsežnosti s spletnim oglaševanjem mladoletnih prostitutk, kar je težko izsledljivo in zelo razširjeno. Po podatkih univerze v Pensilvaniji naj bi bilo v ZDA skoraj 300.000 otrok v nevarnosti, da jih bodo spolno izkoriščali. »Ti otroci so žrtve. To je suženjstvo v 21. stoletju,« so besede Ernija Allena, predsednika državnega centra za pogrešane in izkoriščane otroke.

VIR: *F-mail* 2008/24

F-mail je namenjen izmenjavi informacij o vprašanih enakosti spolov. Novice lahko sproti spremljate na spletni strani www.drustvo-vitaactiva.si.

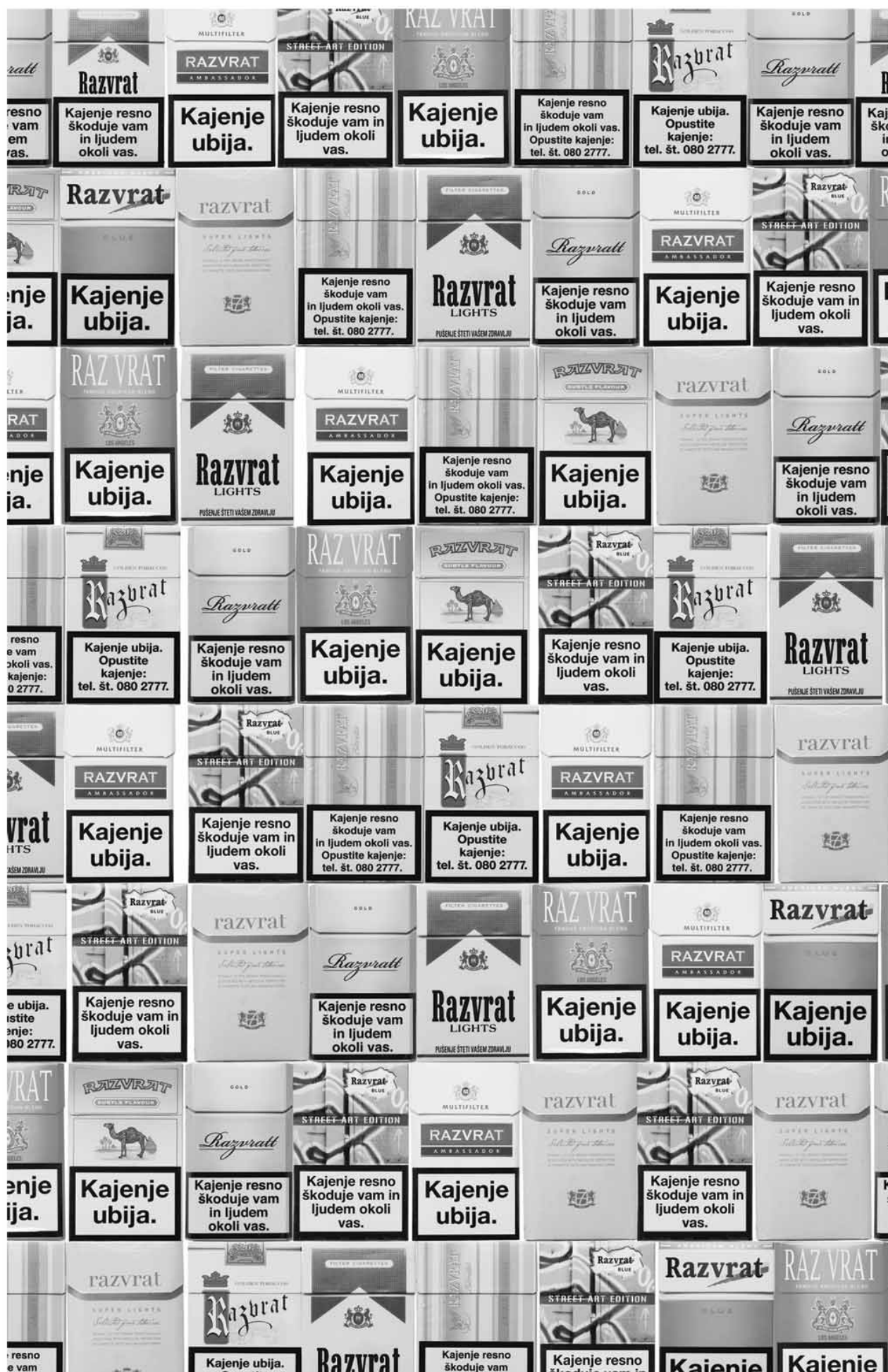

foto: osebni arhiv

POLETNE IDILE PA NI ...

Sol in Koper
Biba

018
KRALJI
ULICE

No, pa smo dočakali počitnice, poletje, dopuste, zabave ob morju. Minila je dobra polovica leta. Veliko stvari se je dogajalo v tem polletju, vendar jih je še ogromno, na katere so veljaki pozabili, in so ostale le pri načrtovanju in obljubah. Kakorkoli že, mislim, da prebivalci planeta Zemlja še nikdar nismo bili na tako nizki točki bivanja in obstoja. Še nikdar nismo bili tako samo nase misleči in sebični. Ne glede na vse, kar se dogaja okoli nas, se nikakor nočemo ustaviti za nekaj trenutkov, da bi globoko vdihnili, se ozrli naokoli in uvideli, da drvimo vse nižje. Povratek bo iz dneva v dan težji.

Slovenija je predsedovala Evropski uniji. Čestitamo! Iz srca. Kljub nekaterim napakam, mislim, da smo zadevo izpeljali zadovoljivo. Moramo vedeti, da smo vodili ogromno skupnost – brez nikakršnih priprav, brez uvažanj – prijeli smo bika za roge in izpeljali zadevo. Večni kritiki bodo tako ali tako večno kritizirali, pa vendar moramo priznati, da smo komajda dobro zadihali samostojnost in demokracijo ... in že smo bili deležni resnično velike in odgovorne naloge. Marsikaj bi lahko storili drugače, marsikaj tudi bolje. Predvsem pa bi lahko ogromno denarja privarčevali, če le ne bi bili vladajoči še preveč pod vplivom »titonostalgije« vse v zvezi s predsedovanjem »načičkali« z najdražjimi, najekskluzivnejšimi in najbolj nepotrebnimi navlakami – govorim predvsem o Brdu in vsem, kar paše zraven. Ampak tudi to bomo preživeli. Slovenci smo že taki, da znamo fajn zategniti pasove ... Če pa jih kdo ne zna, bo to namesto njega storila vlada. Do kosti jih je namreč zategnila vsem. Razen sebi in svojim »prijateljem«. Pasovi dvesto tisoč upokojencev so zategnjeni do zadnje luknjice. Rebra vidno silijo pod pritiskom. Vendar nihče se ne ozira na to. To pa je resnično prava ignoranca in za kaj takega moraš res imeti »cajones«, saj smo v predvolilnem času. Nekakšni lažni lovi na t. i. tajkune so za vladujoče in tiste, ki to želijo šele postati, očitno veliko bolj priročni, zahtevajo veliko manj energije, mediji pa preprosto ljubijo te vrste zgodbic. Bolj so tajkuni debelih denarnic, bolj mali človek strda osnovnih potrebščin in vedno bolj mali človek postaja še manjši. Vse se zdi bolj pomembno politikom, kot zadovoljni državljani in njih nasmejani obrazi, polni želodci in brezskrbna prihodnost njihovih otrok – prav ti pa bodo jutri gradili na temeljih, ki se postavljajo danes. Le zakaj

imam v sebi prisoten strah, da bo gradnja na takih temeljih podobna tisti ... tisti, ki se dogaja v šentviškem predoru. Počasi se bo rušila, kazala napake in napakice, čigar popravilo nas bo stalo zelo veliko. In celo okolica, kjer bo gradnja potekala, bo vprašljiva. Kar pa nam narava zadnje čase kaže iz dneva v dan. Dolgo dolgo smo jo prezirali, kot da ni del nas in naših življenj. Dolgo predolgo smo v njena nedra metali vse možne svinjarije. Prekipelo ji je. Bojim se, da kljub vsem ukrepom in načrtom ne bomo mogli popraviti storjenega. G8 premleva eno in enako iz vrha v vrh. Sedaj so celo podaljšali rok zmanjšanja izpustov CO₂ v ozračje do leta 2050. Seveda, takrat bodo vsi tisti, ki so v G8 danes, že passe. Krivdo so galantno vrgli na zanamce. Torej minila je le dobra polovica leta 2008, pa imamo pokazati zelo malo. Dobrega, namreč. Medtem ko je tistega malo manj dobrega toliko, da bi ga z lahkoto lahko začeli izvažati. Žensko, ki je vozila avto, so zaprli in verjetno jo bodo strogo kaznovali. Pa nikar ne mislite, da zato, ker je povzročila nesrečo. Ne! Ona je pravzaprav povzročena nesreča – zato ker se je rodila kot ženska in ker se je rodila v ortodoksnem svetu muslimanov. Ja, nekje na svetu, in to v 21. stoletju, je že to dovolj. Da si ženska. In da si dovoli takšno nesramnost in roganje moškemu in bogu, da se vsa nespoštljiva usedeš za volan svojega avtomobila. Na drugem koncu, v Darfurju, pa smrt in bolezen ne izbirata, kosita med ženskami, moškimi in otroki. Vsak dan ... ponavljam, vsak dan v Afriki umre šest tisoč ljudi zaradi AIDS-a. Sedem tisoč ljudi umre zaradi malarije. Tri tisoč in več jih umre zaradi tuberkuloze. Dajmo si priznati: če bi se kaj takega dogajalo v severni Ameriki ali Evropi, bi se potrebne finance zelo hitro »napraskalo«. Tako pa ... Saj to je tam, nekje daleč. Ne zavedamo pa se, da se bodo nekoč naši pravnuki morali seliti ravno tja. V črno Afriko. Le-ta bo namreč ostala še edina, ne tako zelo uničena celina. Selili se bomo tja. Definitivno. V to nas bo prisilila že omenjana ga. Mati Narava. Vse okolje dostojno bivanja uničujemo. Počasi, pa vendar zanesljivo si krčimo kvadratni kilometer prostora, na katerem bomo lahko bivali. Poletja postajajo vedno bolj podobna jeseni in prav kmalu bodo postala zime. Vremenski pojavi, za katere smo Slovenci včasih morali prižigati radio sprejemnike na valovni dolžini radia BBC, če smo želeli zanje

Damian Sovec

NEVERJETNO... NAŠA
SEDANJOST JE BILA ŠE
PRED DESETIMI LETI...

...LEPŠA
PRIHODNOST!?!?

izvedeti, saj so se dogajali na drugih kontinentih, se danes dogajajo pred našimi vrati. Vedno bolj imamo pogosta neurja in vetrove, ki so značilni za morja čez lužo. Uničujemo vse. A kljub vsemu si mečemo pesek v oči, da nas ne more doleteti nič slabega, saj je naša podalpska deželica lepa, čista in urejena in nima nič skupnega s preostalim svetom. Zatiskanje oči pa je nam Slovenčkom tako ali tako zelo ljubo početje. Zatiskamo si oči pred mnogimi stvarmi in dogodki. Ena kakovostnejših oddaj na nacionalki, tista, »kjer nič ne zamo(l)čijo«, se tega o zatiskanju oči tedensko dotakne vsaj nekajkrat. Ljudje vemo. Ljudje poslušamo in gledamo zgodbe in prigode. Pa vendar: še kar nočemo ničesar spremeniti. Takšen je današnji svet. Vse se odvija hitro. Hitro prihaja do nesreč in katastrof in prav tako hitro ljudje, ki nismo osebno vmešani v te dogodke, tudi pozabimo. Kaj pa stvari, ki se dogajajo vsakodnevno? Vsakodnevno in z zagotovilom, da se bodo dogajale tudi jutri? Govorim namreč o socialno ogroženih skupinah v naši državi. Teh ni malo. Verjemite mi! Pa vendar se bom osredotočila na eno izmed njih, tisto, ki ji pripada pred vami razprt časopis. Brezdomci, torej. Vsi nekam hitimo, v poletnem času še posebej na počitnice in dopuste. Ali smo pomislili na tiste manj srečne? Na tiste, ki nimajo niti osnovnih življenjskih potrebščin, kot so streha nad glavo, redni obroki, čista obleka ipd.? Najlažje je obrniti glavo v drugo smer, kadar srečate brezdomca. Nikar ne počnite tega – glavo obračate v stran namreč sami sebi.

Odvračate pogled na živo bitje, na človeka, ki zaradi spleta nesrečnih okoliščin in pomanjkanja samozvesti v ključnem trenutku ni zbral dovolj poguma in ni posedoval dovolj znanja, da bi se nastale situacije lotil drugače. Je pač obupal. Ali ni to človeško? Celo božansko. Tudi Jezus je namreč obupal in podvomil vase in v Očeta. Le zakaj bi bilo to nesprejemljivo za navadnega smrtnika, ki ga kar naenkrat prične življenje tolči po hrbtu z vseh možnih strani. Ne bodimo osredotočeni samo in izključno nase – pomagajmo tudi drugim. Delček tistega, kar imamo namen potrošiti na dopustu za lizanje sladoledov in pošiljanje razglednic, osovraženim sosedom in bivšim sošolcem, pred katerimi se preprosto moramo pohvaliti, da tudi letos dopustniško zapravljamo na upajmo bolj elitnem kraju kot oni, namenimo brezdomcem. Namenimo tistim, ki so »pod prisilo« na dopustu pod milim nebom ... Ne samo poleti, ko je fino toplo, ampak tudi pozimi, ko zmrzujejo kosti. In prav ta zima se kljub občutku, da je še daleč, nezadržno bliža. Privoščite še komu za kanček prijetnejše dni. Premalu bo konec vsega lepega ... za nas vse! Odidimo torej s prijetnim občutkom, da smo dali od sebe najboljše.

Pa lepe dneve vam želi
vaša Biba!

Športni kralji

ŠPORTNO DRUŠTVO POLJANE, SEKCIJA »MOST«, EKIPA MALEGA NOGOMETA

Kdo smo in kaj delamo? Ribe smo ekipa malega nogometa, ki se družimo ob nedeljah in tudi med tednom, pa ne samo na igrišču ŠD Poljane, kjer igramo še z dvema ekipama – Kralji ulice in Fušarji. Poznamo se že kar nekaj let, nekateri že od osnovne šole naprej. Ribe se imenujemo zato, ker imamo v naši ekipi tudi vratarja (ki pa ni vedno prisoten, lump) Matjaža, po nadimku Riba-Fiš. To pa zato, ker prodaja ribice. Začeli smo pred nekaj leti pod imenom Šepavčki in smo igrali v ligi na Slovanu. Nismo bili kaj preveč uspešni, toda velja športni duh, ki pa je vedno v naših srcih. V nekaterih primerih, tako kot je pri našem prvem vratarju Dušku – ne mara, da ga kdo tako kliče, le jaz (opomba avtorja), za ostale je Rižota – pa ta športni duh preraste v pravo evforijo (zelo glasno komentiranje). Ne morejo biti vsi tako umirjeni in pozitivnega duha, kot je naš najboljši igralec Tomaž, po domače Bizi. Ta pa je »kerlc«, saj

zmeraj, pa naj bo tekma ali ob pijači, miri razvnete strasti in je vedno nasmejan (po vsakem pivu bolj). Dajmo Bizi! Naj omenim še legendo Zokija, ki je tudi naš dušni pastir in nam je omogočil prek ŠD Poljane, da se imamo pred in po tekmi kje družiti in tudi kaj pojesti in spiti. V uporabi imamo dva kontejnerja in pokrit prostor med njima, kjer lahko igramo pikado, gledamo televizijo ali pa sedimo ob pijači in opravljamo drug drugega. V ekipi ne smemo pozabiti niti Vilija in Armina, ki pa se nikakor ne moreta ujeti. Armin ne podaja visokih žog pred gol, Vili, vsaka čast za borbenost, pa tudi ne zadane vsakič. Pa brez zamere. Zdaj pa še najnovejša pridobitev Rib: to je naša mala, drobna, toda hitra, energična in učinkovita (dala že več kot deset golov v štirinajstih dneh), komaj štirinajst let stara Mateja z bratom »Tinčkom«, kot so mu pravili, ko je bil še majhen.

Mateja je trn v peti vsem nasprotnikom – še posebej pa moram omeniti Zlatka, saj ji težko parira – in tudi vratarjem polni mreže kot po tekočem traku. Smo pa prav vsi: Ribe, Kralji ulice, Fušarji ter ostali, ki pridejo ob nedeljah na igrišče ŠD Poljane navijati ali pa samo na obisk, tudi ekološko osveščeni, saj vneto zbiramo prazno embalažo – »piksne«. Prodali jih bomo, pa bo za kakšno malo pivo in hrenovko. Pa da ne pozabim naših podpornih članov. Ti so: Sraka, Jurček, Barbara, Sonja, Majda, Eko, Nataša, Jasko, Marička, Marko, ki je bil včasih izvrsten vratar, in Dule, ki nam je podaril majice in se mu zahvaljujemo, ter še mnogo drugih.

Ja, kaj pa o sebi? Pa kdaj drugič. Športni pozdrav in eks pa veljata.

Aleš ali ass Encijan

Gostujoči kolumnist:
Darij Zadnikar

foto: osebni arhiv

ODSPODAJ IN Z LEVE, OD TAM, KJER JE SRCE

VSI NA VOLITVE!

Zelo zabavno je opazovati vse mogoče »samoumevnosti«, ki so zakoreninjene med ljudmi. Vsa ta prepričanja, ki jih med seboj delimo, a se o njih ne sprašujemo. Saj jih tudi ne smemo preizpraševati, ker potem ne bi bila samoumevna. Miti, tabuji in verska gorečnost niso značilni le za srednji vek in cerkveno hierarhijo, temveč so nujni za vsakršno obliko nadoblasti. In kot pri vsaki veri, tu ne gre za razumske razloge, temveč za to, da verjamemo mitom kljub temu, da so nerazumni. Spraševanje lahko skrha tabuje, omaja vero in zruši sisteme. Spomnimo se samo socializma! Ampak ... ali to ne pomeni, da tudi danes tičimo kot slepi verniki v mitološko konstruirani »stvarnosti«, v katero ni dobro preveč vrtati? Včasih smo imeli Udbo, danes pa nekakšne šengenske in podobne računalnike, v katerih se o vsakem posamezniku zbira neznansko več podatkov kot nekoč. Nekoč smo imeli »bratstvo in enotnost«, danes »medkulturni dialog«. Nekoč »usmerjeno izobraževanje«, danes »bolonjsko reformo«. Nekoč »socializem«, danes »demokracijo«.

Ha, ha! Že vidim spreobrnjene verske gorečnejše, ki mi hočejo očitati nostalgijo. A s tem ne bo nič, ker je bil socializem v osemdesetih še kako vreden preizpraševanja, medtem ko je veliko današnjih ideoloških spreobrnjenecvanj tedaj še slepo verjelo. Ne! Gre mi za pravico, da preizprašujem to, kar je tu in zdaj. Zakaj? Mogoče za nek možni jutri, ker ne verjamem, da je zgodovine konec v najboljšem izmed vseh možnih svetov.

**POLITIKI, KI SE OZIRAJO NA
JAVNOMNENJSKE RAZISKAVE,
SO LE DRUG DRUGEMU
PODOBNI KONFEKCIJSKI
IZDELKI, KI SE POTEGUJEJO
ZA VOLIVCE, KI SO PROIZVODI
MEDIJSKO-MARKETINŠKIH
ZVIJAČ.**

Nisem ne drugoverec ne krivoverec, temveč preprosto ne verjamem, zato ker se ne odrekam pravici radikalnega spraševanja. Radikalnega zato, ker vem, da so odgovori, do katerih pridem, tudi potrebni spraševanja.

Sprašujem se, če bi šel na volitve – in s kakšnim razlogom? Navsezadnje: koga obkrožiti? Kar nekaj pozivov na volitve, nerazumljive referendumne in referendumski kratenja pravic manjšinam sem preskočil. Strinjam se z ljudskim instinktom, ki pravi za strankarske politike, da so vsi isti. Isti v tem pomenu, da se udeležujejo boja za oblast, ki jim omogoča tesno povezavo z ekonomskimi elitami in njim skupno grabežljivost. To bi bila lahko definicija sodobnega političnega sistema, pa če mu pravimo »demokracija« ali tudi ne. Volivci so danes tako atomizirani v svojem življenju, ki so ga podredili konkurenčnemu delu, in tako pobebavljeni s komercialnimi mediji, da je njihova sposobnost politične presoje zdavnaj zakrnela. Namesto da bi se spraševali, kam jim odtekajo življenjske moči, kdo otrokom jemlje prihodnost, kaj se dogaja z zdravjem in naravo ter kaj storiti, se naslajajo nad aferami, uživajo v nevoščljivosti, ksenofobiji in drugih duševnih motnjah.

Demokracija predpostavlja suvereno ljudstvo, ki ga tvorijo avtonomni posamezniki in skupnosti. Marketinški spektakli ne morejo biti temelj svobodnih volitev. Politiki, ki se ozirajo na javnomnenjske raziskave, so le drug drugemu podobni konfekcijski izdelki, ki se potegujejo za volivce, ki so proizvodi medijsko-marketingških zvijač. Tako kot politiki, so si vedno bolj podobni tudi njihovi »programi« (oziroma marketinška gesla), ki se vedno bolj tiščijo sive sredine.

V tem pomenu sem proti demokraciji, ker taka kot je, to preprosto ni. V nasprotnem bi se morali sprijazniti s tem, da je Berlusconi, ki takoj, ko pride na oblast in prekraja zakone, da bi se izognil kehi, legitimni predstavnik ljudstva. A njega je na vrh pripeljala medijska propaganda. Torej ljudje, ki se pustijo poneumljati pred skomercializiranimi »političnimi«

televizijskimi reality showi. Ni skrivnost niti znanost, da ljudi, kot sta Berlusconi in Heider, volijo ne najmlajše volivke, ker se jim zdijo »lepi«. Preostali spolni polovici pa ugaja njihova brezobzirnost, ki jih spominja na »junake« akcijskih limonad. Skrivnost teh politikov je plastična kirurgija. Ljudje se v takem primeru ne odločajo o političnih zadevah na osnovi politične presoje, temveč se prepustijo sentimentom. A zakaj bi potem sledili takšni spektakelski politiki, potem je že bolje gledati telenovele! Politika predpostavlja avtonomne skupnosti in suverene posameznike. Vse tiste, ki zmorejo tisto malo poguma in presodnosti, da se sprašujejo o svojem skupnem življenju. Gre za vprašanje dostojanstva. Ne za »pridne« hlapčiče, ki jim je življenjski cilj službovanje, da si lahko kupijo stvari, ki jih ne rabijo, in nekaj prostih uric za poceni alkohol in tričetrtinske poskočnice. Človek izkazuje svojo sposobnost presoje in svobodne volje, ko reče: »Ne!« Dostojanstvo pomeni pokončnost in ne ponižne upognjenosti. Otrok se osamosvoji, ko kljubuje, delavec se osvobodi, ko se postavi po robu gospodarju, ljudstvo zatiralcem. In v vsakem takšnem dejanju sta tveganje in odgovornost. Tudi zaradi tega je ljudi tako lahko nahujskati proti umišljenim, ponavadi šibkejšim nasprotnikom. Varneje je sovražiti in se znašati nad Judi ali čefurji, kot se upreti tistim, ki imajo moč nad nami. Torej, a se bom spet izognil volitvam? Ne! Tokrat si bom obkrožil nekaj, kar mi ponujajo sodobni tržni prijemi, oblikovalska estetika, kratki tečaji retorike, stilske preobrazbe, big brotherji itd. Morebiti kako blondinko ali tipčka z roznato kravato. A če si že ne morem izbrati nekoga, s katerim lahko delim prepričanja (teh med današnjimi politiki itak ni), potem si grem izbirat vsaj dostojnega nasprotnika. Vsaj takega, ki dosegata minimalne standarde, ki jih je za politiko in našo dobo postavilo že razsvetljenstvo.

(Aja, da ne pozabim: moško slovnično obliko v tem spisu uporabljam za oba spola, čeprav je v slovenskem parlamentu manjši delež žensk, kot v parlamentu demokratične republike Egipt.)

foto: osební arhiv

Pamflet:

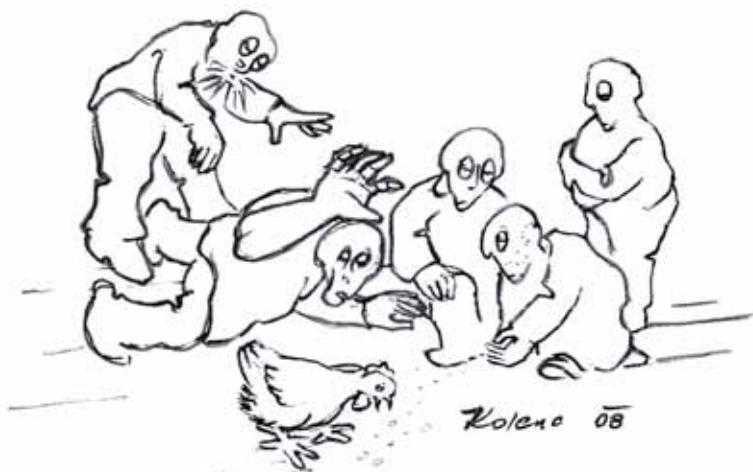
PA NE OKOL GOVORT

PRESLADKA EVROPA, PREBUDI SE

Zopet se nam jeseni obeta realistični šov, parlamentarne volitve. Naj bo, kakor hoče, nekateri so za staro, drugi za Evropo in demokracijo, volilne obljube ostajajo podobne, pa da Primorci volijo Barbiko, Štajerci, ki so bolj »na auf«, Zmaga Batino, Dolenjci pa generala Glanzkopfa. Toda kaj imajo skupnega psihiatrični inženiring, totalne institucije (beri zavodi-taborišča; pa že v bivšem režimu so v dachauskih procesih pisali psihiatrične diagnoze političnim zapornikom) in Zakon o duševnem zdravju? Vse se vrti v začaranem krogu, farmacevtska industrija pritiska na vlado in sodeluje s psihiatrijo, psihiatri imajo razne ugodnosti, na primer plačane počitnice, da pišejo ljudem trpečim razne haldolčke, leponexe, moditene, rivotrile, lorame in podobne strupene zvarke. Kot je že nekdo nekoč napisal v dolini šentflorjanski, naj bodo – tudi zato, ker smo v Evropi, ne več v totalitarizmu – ljudje svobodni (na Dobu, v Hrastovcu, Polju, Begunjah, Vojniku) pred tistimi, ki hočejo z raznimi multiluxi in ostalo psihiatrično kramo brkljati ljudem po podstrešju v orodje svojih pohlepnih ambicij. In stvar je taka: pritisk na vlado imajo le bele halje, ne pa pacienti-žrtve, ki jim tam težé: »Spet ste zamudili zajtrk, kje ste bili, kazensko boste šli na zaprti oddelek.« Pa še policija te pelje tja, kot da so ljudje tam pod prisilo vklenjeni v tablete. Bolniki imajo toliko pravic kot avtohtona štajerska kura! Gre le za to, kaj bo rekla Evropa; oh, naj se že prebudi ta demokratični svobodni duh. Hja, študentom univerze, zemljo kmetom,

delavcem tovarne, bolnim ali pa po psihiatrični liniji narejenim bolnim pa odškodnino! V Begunjah je bil v osemdesetih, mogoče še živi, zaprt angleški padalec še iz druge svetovne vojne. No, kaj naši ... ta britanska ambasada naj bi se malce pobrigala zanj. Farmacevtsko-psihiatrični lobi pa še kar deluje. Evropa prebudi se! Na poslancih je, kako se bodo odločili glede Zakona o duševnem zdravju, ali se bodo še dogajale zlorabe ali pa bodo to kramarijo ukinili, kot so jo v Italiji. Naj živi demokracija! Pa na volitvah se odločite po svoji vesti. Lepo uživajte v predvolilnem golažu.

Črtomir Clonsky

Roman in Žigažaga:

KRALJ IN KRALJ

VELIKI KRALJ

TVOJ POGLED ME ZAMIKA,
DA BI BIL MOJ,
NE VEM, KAJ POČNEŠ,
KO NISEM S TEBOJ.
V TVOJI DRUŽBI SE POČUTIM KOT RIBA V VODI,
PTIČEK NA DREVESU ALI KOT OTROK Z IGRAČO,
TVOJ PRVI STIK ME BO POPELJAL V NEBESA
ALI KOT LASTOVKA V VIŠAVE,
KO ODHAJAVA V TOPLE KRAJE.

MALI KRALJ

ZAŠOBLJEN POGLED, OGABEN RAZGLED,
KO NISEM S TEBOJ, SI ODDAHNEM,
SANJAL SEM NEBESA, PEKEL DOBIL,
NE VEM, KAKO NAJ SE TE OTRESEM,
KAKO NAJ SVOJ PONOS PRETREM,
MRAZI ME NA DNU,
TAKRAT SE SPOMNIM NATE,
TI, KI IMAŠ UMAZANE GATE.

ENIGME IZ STIGME

Z namenom, da podrobneje predstavimo svoje programe, vam predstavljamo program terenskega dela. Na vprašanja je tudi tokrat odgovarjal predsednik društva Stigma, Borut Bah.

Kaj je glavni namen programa terenskega dela?

Terensko delo, ki ga izvajamo v društvu Stigma, je namenjeno uporabnikom nedovoljenih drog. Program izvajamo z uporabo kombija, ki smo ga prejeli v last preko razpisa Ministrstva za zdravje in Evropske unije. Kombi je posebej prirejen za delo, ki ga izvajamo, in je oblikovan kot mobilna pisarna. Program izvajamo v več občinah po Sloveniji – v Ljubljani, Novem mestu, Brežicah, Kranju, Kamniku, na Jesenicah, v Trbovljah, Kočevju, Ribnici, navezujemo pa tudi kontakte z uporabniki v Pivki in Postojni.

Pri večletnem delu z uporabniki drog v Ljubljani smo spoznali, da v Ljubljano prihaja precej uporabnikov iz okoliških krajev. Eden od razlogov je tudi ta, da v njihovih lokalnih okoljih podobnih programov ni. Pomanjkanje programov zmanjševanja škode zaradi drog v lokalnem okolju je lahko precej problematično predvsem z vidika širjenja različnih spolno prenosljivih bolezni, kot sta HIV in hepatitis. Ko smo začeli zbirati podatke, kaj se v teh lokalnih okoljih dogaja z uporabniki drog, smo dobili precej zaskrbljujoče podatke. Uporabniki drog so govorili o tem, da več oseb hkrati uporablja isti pribor za injiciranje, souporaba igel pa predstavlja največje tveganje za okužbo s HIV-om. Ugotovili smo tudi, da uporabniki drog v manjših krajih nimajo ustreznih informacij o varnejši uporabi drog, o ustreznem ravnanju pri predoziranju in o pravicah, ki jih imajo. Nimajo podatkov o programih, na katere se lahko obrnejo po pomoč v zvezi z reševanjem težav, ki so povezane z uporabo drog, niti o možnostih reševanja zdravstvene, zaposlitvene, stanovanjske in socialne problematike. Zato je namen terenskega dela, ki ga izvajamo, ravno v tem, da stopimo v kontakt z uporabniki nedovoljenih drog čimprej, v zgodnjem obdobju njihove uporabe drog, ter jih opremimo z vsemi koristnimi informacijami in tako čimbolj zmanjšamo škodo, ki jo uporaba drog lahko prinese.

Kako konkretno pa izgleda vaše delo?

Največja prednost terenskega dela in dela s kombijem je v tem, da se lahko prilagajamo potrebam uporabnikov. Delo lahko izvajamo na lokacijah, ki so uporabnikom najbolj primerne in kjer je uporabnikov največ, tudi časovni termin izvajanja programa se lahko spreminja. Vendar pa težimo k temu, da je urnik dela fiksni in uporabnikom vnaprej znan – da smo vsak teden prisotni vedno ob istem času na isti lokaciji. Uporabnike o našem delu obveščamo preko letakov, ki jih lahko dobijo v lekarnah, zdravstvenih domovih, mladinskih centrih ... Kasneje se z njimi dogovarjamo preko mobilne telefonske številke 041 919 981.

V kombiju jim ponudimo kavo, lahko dobijo različne informacije, svetovanje in pomoč pri urejanju socialnih in zdravstvenih težav. Pri nas dobijo tudi kontakte o različnih terapevtskih programih in ostalih načinih zdravljenja. V kombiju izdajamo tudi sterilne igle in drug pribor za injiciranje – namen tega je preventiva pred HIV-om in hepatitisom, organizirano pa je tudi zbiranje rabljenega pribora.

Kako vaš program sprejemajo uporabniki in lokalna skupnost?

Uporabniki so program dobro sprejeli. Poudarili so, da jim veliko pomeni predvsem to, da ostanejo anonimni in da je program precej nevpadljiv za okolico. Z uporabniki drog se lahko srečujemo na lokacijah, kjer jih nihče ne pozna in kjer okolica ne more posumiti, da gre za uporabnike drog ter da je kombi, v katerega vstopijo, namenjen obravnavi uporabnikov drog. Z lokalnimi skupnostmi trenutno dobro sodelujemo. Nekateri občine program tudi finančno podpirajo po svojih najboljših močeh – Mestna občina Ljubljana, občine Kamnik, Kočevje, Novo mesto in Fundacija Vincenca Drakslerja Kranj. Sicer pa je največji financer Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

TinaFina

TOREK, 15. 7. 2008

Bil je lep sončen dan, ne prevroč, ne sopren, ravno pravi za pobiranje odvrženih injekcijskih igel. Na tako lep sončen dan so se delavci Stigme polni pričakovanja odpravili na zloglasno Bohoričevo ulico. Pričakovanje se je na kraju dogodka hitro razblinilo, vsi zagnani uporabniki so imeli preveč drugih opravkov in tako jim je zmanjkalo časa, da bi priskočili na pomoč. Vseeno pa je bila čistilna akcija uspešna, pobrali smo okrog 2000 zapuščenih igel.

Slavica in Pavle

foto: Klan

foto: Boštjan Cvetič

Gogijeva kolumna:

ODVISNO OD ...

Heroin, kokain, opij! Oči stekleno zrejo v prazno, vidijo nič. Gibanje je upočasnjeno in vse se ti zdi lepo. Na pol spiš, na pol bediš. Zadet! Stoint! Hodiš po oblakih in jebe se ti za kompletno celi svet.

Davnega leta 1994 sem »preizkusil« tudi življenje v svetu narkomanije. Vem, da se je bližala zima in mrzlično sem iskal stanovanje. Streho nad glavo mi je ponudil star prijatelj. Bil je narkoman. Odvisnež od trdih drog. In kot pač to je, sem poskusil prvič pa drugič in – götovo. Osem mesecev sem bil zadet kot mina. Večine časa se niti približno ne spomnim. Večina narkomanov se ukvarja s kriminalom. Enostavno se morajo, kajti te omamne substance niso prav nič poceni. Jaz sem kradel vse, kar sem lahko prodal. Tudi lagal sem. Pa še kak'! Znal sem prepričat kamen, da se je razjokal, samo zato, da sem si priskrbel dnevni obrok »rjavega prahu«! Žalostno, a resnično.

Narkomani so zelo egoistični ljudje. Ne govori se zastoni, da bi za en »šus« narkič prodal lastno mater. Pa še prekleto res je. No, meni je ta »zadetost« nekaj časa kar pasala. A bilo je to zatišje pred orkanom. Vsi senzorji so mi pošiljali opozorilne znake, znake smrtne nevarnosti. Zavedal sem se, da se moram iztrgati iz krempljev tega omamnega zla. Moram, ako ne, bom umrl. Pa nisem. Odselil sem se v eno drugo sobico. Oddal mi jo je prijatelj, ki je bil na »začasnem delu« v zaporu.

Naslednje tri mesece sem čistil telo in duha. Zaklenil sem se v sobico in začele so se »Isusove muke«. Kozlanje, sranje, scanje, mrzlica, krči in seveda napadi norosti. Vendar sem preživel in na tisti čas »čiščenja« vsekakor nimam lepih spominov. Trdo drogo sem nadomestil s pomirjevali in seveda z alkoholom. Jedel sem zelo malo, saj je vse, kar sem pojedel, »zletelo« iz mene. Hitra prebava, kajne?! Moj izgled je bil blago rečeno obupen! Shujšal sem tak fejst, da bi se komot lahko zaposlil na kaki šoli. Poziral bi namesto okostnjaka. Kost in koža! Gnusil sem se svoji podobi. Šlo mi je na kozlanje, ko

sem se vsako jutro pogledal v ogledalo. Ker pa nesreča nikoli ne pripotuje z eno potovalko prtljage, mi je tudi tokrat postregla še z dodatno opremo. Zima je bila pred vrati in moral sem se odselit. Prijatelj se je vrnil iz zapora.

Odselil sem se v zapuščen železniški vagon, ki je bil moj spalnik naslednjih šest let. Stene sem oblekel z jogi vložki, da je bilo v mrzlih nočeh kolko-tolko toplo. Večji del naslednjih let sem sameval. Rad sem bil sam. Sam s svojimi mislimi. Sam s svojo bedno usodo!

Torej droge sem se rešil brez doktorjev, ostal pa sem klošar in pijanec. Pa kaj čem? Nič! Tako je pač to bilo in pika. Vsak klošar ni bil klošar vse življenje in tudi narkoman se ne rodiš. Vsak živeči človek ima cilje. Vsak! Stanovanje ali hiša, avto, družina. Ja, to je normalno življenje. Mi smo ostali brez teh ciljev in se začeli tolažiti z alkoholom, tabletami in drogo. Nič kaj prijetno življenje, vam povem. Življenje je kruta igra, ki ne pozna milosti. Jaz osebno mislim, da se je vse, kar se mi je zgodilo, pač enostavno zgoditi moralo. Slaba tolažba, a tolažba je pa le.

V tej igri ni človeka in ne mašine, ki poznala bi odgovor. Mislim, da je odgovor v nas samih. Ne glede na razredne oblike smo vsi le ljudje z dušo in srcem. No, za politike to ne velja. Oni nimajo duše

in srca uporabljajo kot akumulator pri avtomobilu. Čustva? Teh oni nimajo. Bojim se, da bog z njihovimi dušami po smrti nima v planu nič kaj dobrega. No, pa ko smo že pri denarju in politiki, ne bi bil jaz jaz, ako se ne bi dotaknil teme, ki prav bode v oči. V Mariboru smo dobili nov stadion. Vrhunska kvaliteta, priznam, a za to kvaliteto je šlo ogromno denarja. V našem parku pri stolni cerkvi in v parku naše cenjene občini pa ne morejo postaviti dveh »dixijev«. To so prestavni WC-ji. Ne. Teh ne postavijo, ker bi kostalo preveč denarja. Še ena budaleština naših velevoditeljev. Jaz ne hodim na volitve enostavno zato, ker jim ne verjamem niti ene same besede.

Ako bi po pomoti komu od njih verjel, bi si dal temeljito pregledati obedve glavi! Za konec pa še ena šaljiva stvar. Ženske, ali veste, da smo moški najbolj nežna bitja na svetu? Ne verjamete, a pogledjte. Od samega rojstva dalje nosimo po svetu jajca s sabo, a nobenega ne zlomimo.

No, pa dovolj za danes, kajti od pisanja me boli moja nežna rokica.

Živimo življenje in predvsem ga uživajmo! Bodite fajn in bodite nasmejani tudi v težkih trenutkih. Verjemite, lažje vam bo. Pa-pa do naslednjič,

Goran Šrok - Gogi

SHUJŠAL SEM TAK FEJST, DA BI SE KOMOT LAHKO ZAPOSIL NA KAKI ŠOLI. POZIRAL BI NAMESTO OKOSTNJAKA.

Tjaša Žurga

KRALJI NA VOLITVAH

V času, ko si vsa Slovenija postavlja vprašanje o zmagovalcu prihajajočih volitev, smo se sprehodili med *kralji* in pri njih preverili volilno vzdušje. *Kralji* si to poletje s politično elito niso preveč belili glav, nizki udarci iz državnega zbora na njihovih punktih niso odmevali. V glavnem na ulici pozdravijo vsakega znanega politika, to pa je bolj ali manj ves njihov politični angažma.

DUŠAN: »ČE ŽE NISO NESPOSOBNI, SO PA PIZDE!«

»A me imate za norca?« pove in se široko nasmeje, ko odgovori na vprašanje, če se udeležuje volitev. »Koga naj volim, ko pa nikogar ne poznam?« nadaljuje ter se ob pripombi, da se iste riti po parlamentu prekladajo že vrsto let, z malce povzdignjenim glasom vpraša: »Zakaj so vsi nesposobni?« Sledi nekaj trenutkov tišine za razmislek, ki jih kralj prekine z glasno izgovorjenim zaključkom: »Če že niso nesposobni, so pa pizde! Ne morejo nam zgraditi niti ene barake, navadne lesene barake z enim tušem za vse nas! Vsaj toliko, da se umijemo.« Po brezdovski kritiki državnega aparata se vrneva k uvodnemu vprašanju. Zmajček, kot ga kličejo prijatelji, se ne spomni svoje zadnje volilne skrinjice. Niti tiste ob slovenskem plebiscitu. »Verjetno sem bil pijan. Tako kot ponavadi,« odvrne in pobegne k mladenki, ki je na semaforju čakala zeleno luč.

fot. Siniša Gačić

MARIJA: »ZAKAJ BI SPLOH ŠLA NA VOLITVE?«

»Nikogar ne bom volila! Zakaj bi sploh šla na volitve? Starih pujskov imam dovolj, mladi so pa preveč požrešni! Seveda, da ne bo pomote, vsi se valjajo v istem skednju!« se je glasilo uvod v Marijino politično teorijo. Po stavku: »Takole bom povedala,« s katerim je opozorila na vsak svoj monolog, je kljub začetnemu posploševanju vseeno začela »pujske« razvrščati med seboj: »Pahor mi je še kar všeč. Bajuk pa se mi zdi odvraten. Kar zapiši točno tako, kot sem povedala!« Ob zagotovitvi, da ne bo cenzure, se preseli k svojim volilnim navadam, ki jih v resnici nima. Že vse od osamosvojitve. »Ker sem brezdomka, ne dobivam pošte, zato se volitev ne morem udeležiti. Če bi dobila listek, bi šla na volitve.« Po zaključku, ki je bil popolno nasprotje njeni uvodni politični teoriji, se je zazdelo, da je povedala, kar je imela povedati. Toda zaključek je prišel na vrsto šele po nekaj sekundah: »Vendar ne bom volila za Janšo. Takole bom povedala. On hoče samo moč v orožju, ne pa svobode!«

fot. Siniša Gačić

ANDREJ: »JANŠA JE POGUMEN ČLOVEK!«

Med anketiranimi je bil Andro edini navijač Janeza Janše. »On je stvari uredil. Njega sem volil, da po vsem tem času uredi celo zadevo. Janša je pogumen človek.« Volilni listek mu pošljejo v Trnovo, kjer ima prijavljeno stalno bivališče. Kot pravi, se volitev redno udeležuje. Nazadnje je volil na predsedniških volitvah, kjer je svoj brezdovski glas namenil zmagovalcu Danilu Türku. »Ker je človek na mestu,« je bil kratak. K Janši se spet vrne, ko odgovori na kritike o kadrovskih čistkah in Janševi vojni proti medijem: »Jaz ne vem točno, kaj vse se je dogajalo. Očitno je bilo tam nekaj narobe in Janša je moral stvari urediti. Meni se zdi, da je sedaj bolje.«

fot. Siniša Gačić

MILAN: »NA RAVNI DRŽAVE VEDNO VOLIM.«

»Ne udeležim se ravno vseh volitev. Tiste regijske volitve me ne zanimajo. Na ravni države pa redno volim,« v umirjenem tonu pove Milan, ki je po parku tisti dan hodil v lično oprani in zlikani snežno beli preobleki. »Če smo brezdomci, to še ne pomeni, da moramo biti umazani. Mislim, da bi morali vsi brezdomci nositi čiste obleke.« Milan je prav tako nazadnje volil Türka, ki očitno med brezdomci uživa največjo popularnost. Na državnoborskih volitvah bodo njegov adut »fer pobi iz Zares.« »Na zadnjih volitvah sem sicer volil Janšo. Zdelo se mi je, da bo dobro vodil državo in upam, da se ni preveč priklonil Cerkvi. V življenju je dal veliko skozi. Bral sem njegovo knjigo, prav tako sem prebral, da so njegovega očeta vrgli v jamo v Kočevskem Rogu. Na srečo mu je nekako uspelo priti ven. Ne verjamem tistim, ki pravijo, da je potrebno biti za Janšo, če želiš dobro službo. Delo lahko dobi vsak, res pa je, da se dela med seboj razlikujejo.« Ob vprašanju, če mu je žal, da je dal glas mandatarju, čigar vlada je vsiljivo beračenje definirala kot kršitev Zakona o javnem redu in miru, ni kazal kesanja: »Saj jaz ne žicam. Prodajam časopise. Če ga hoče kdo kupit, naj ga kupi, če ne, ne.«

foto: Simša Gadž

BARD: »NEKOČ JE BILO LEPŠE.«

»Ne hodim na volitve. Kaj čem hodit na volitve, ko pa za nas nič ne poskrbijo! Naj nam zgradijo vsaj eno bajto in nas vse notri našibajo,« se takoj na začetku potoži Bard, ki je kljub vsemu zadovoljen s tistimi dobrimi 200 evri pomoči, ki mu jih namenja država. »Edini, za katerega bi volil, je Türk. On se mi zdi tak kot Kučan.« Glede delitve Slovenije na rdeče in črne ima povedati, da mu je bilo mnogo lepše nekoč. »Tokrat ni bilo takšnih problemov, kot obstajajo danes. Službo si lahko dobil, kadarkoli si hotel, imeli smo vse,« razlaga o preteklosti in nadaljuje s sedanostjo: »Danes pa so le kazni. Ravno prej sem dobil kazen, ker sem spal pred pošto. 104 evre oziroma 52 evrov, če plačam takoj. Toda saj kazni ne morem plačati, če pa nisem zaposlen. To je takšna neumnost. Bolje bi bilo, da te zaprejo in nekaj oddelaš za državo. Nekoč si kazen odslužil z delom, lahko si varil ali delal na stružnici. Ko pa si odšel domov, so ti dali še nek procent od dela, ki si ga opravil.«

foto: Simša Gadž

JOŽE: »POLITIKA JE EN SAM KREG.«

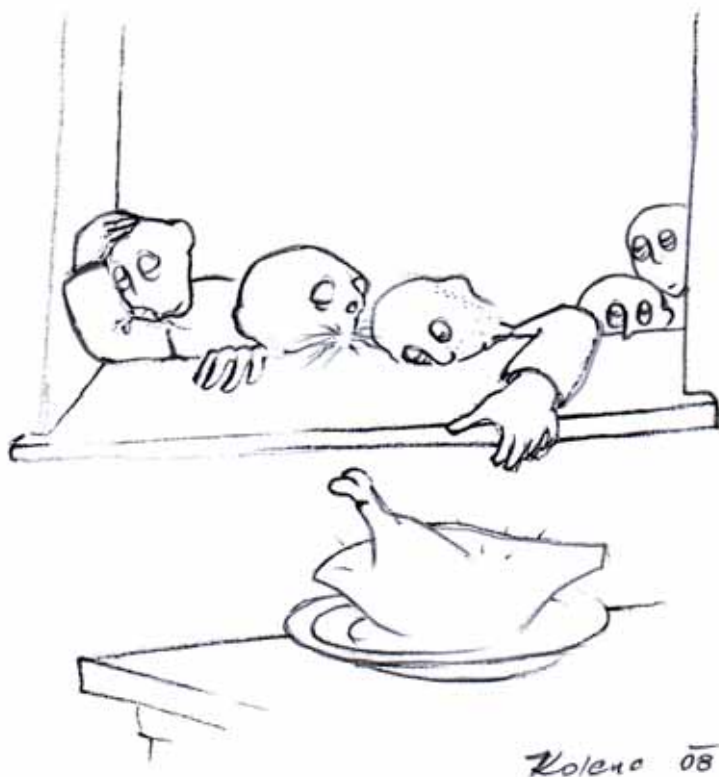
»Ta politika je en sam kreg. Povrh vsega pa vsi nekaj obljublajo, nihče pa ničesar ne uresniči,« pove ravno po vrnitvi z oddiha, ki si ga je privoščil v Izoli. »V končni fazi bi, če bi že šel na volitve, obkrožil Jelinčiča. On vsaj pove tisto, kar jim gre.« Na komentar, da Plemeniti prepogosto izreka neumne in nestrpne izjave, ki ne sodijo v javno življenje zdrave družbe, pritrди, da gre Zmago z nestrpnostjo kdaj predaleč: »To ni pravilno, saj živimo v demokraciji.« Če bi Jože izbral med mandatarskima favoritoma, bi se namesto Janše odločil za Pahorja: »Ker je malce bolj umirjen človek.« Vendar Jožetov glas letos zagotovo ne bo imel vloge pri volilnem rezultatu: »Volil sem samo ob osamosvojitvi. Od takrat ne volim.«

foto: Simša Gadž

PRED 100 LETI

V seriji prispevkov rubrike »Pred 100 leti« objavljamo različne časopisne prispevke na teme brezdomstva, beračenja, revščine, socialnega varstva, stanovanjske problematike. Ti prispevki so ponatisnjeni iz starih slovenskih časopisov, predvsem iz Slovenskega naroda in Slovenca, pa tudi iz Jutra, Večera in drugih manj znanih časopisov.

— (Berači in cigani.) Iz ptujskega okraja na slovenskem Štajerskem se nam piše: Pri nas se še zmirom dosta beračev in potepuhov klati, ki delajo mnogo neugodnosti posebno tistim, ki ob cestah stanujejo. Berač pride in že od daleč prav glasno moli, obeta, kako bode molil za vse pokojne, samo da nekoliko krajcarjev dobi, kar ima za žganje. Ko bi vendar vse občine za svoje ubožce skrbele, da ne bi toliko sitnosti delali ti ljudje. Znani so slovenskim kmetom tudi tisti, kateri, kadar pridejo, govoré: „armor rajzender“. Takim potepuhom bi najboljšje bile prisilne delalnice; naj bi delal prav čvrsto, malo jedel, a nekoliko krajcarjev plače dobil. Tisto velja tudi o ciganih. Ako tudi se jim prepoveduje beračiti, in so pošiljajo na Ogersko, vendar vse nič ne pomaga, ker po drugi strani nazaj pridejo. A kaj hočejo vaščani storiti, če dosti ciganov pride, ker žandarjev blizu nij? Baš po takih krajih bi dobro bilo, ako bi se jim teška dela nakladala, na pr. ceste napravljati ali kaj takega; ako pa še ciganje fižola in zelja jesti dobijo, gotovo jih v tisti kraj več ne bode.

„Sl. Tednik“.

Slovenski narod, 19. 7. 1873.

SMS-KOMENTARNICA: 041 291 760

DRAGE BRALKE IN BRALCI,

KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ BOMO OBJAVLJALI VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 041 291 760. VABLJENI K SODELOVANJU!

2. 8. 2008 >>Kralji, navdušena sem nad literarno številko! Posebej všeč so mi pesmi kraljice Tanje – je možno, da mi uredništvo posreduje njen kontakt? Srečno vsem! XX

4. 8. 2008 >>Pozdrav iz Izole, kjer so mi prijazni prodajalci predstavili vaš drugačen časopis. Res zanimivo! Vaša nova bralka Angela F. iz Ritoznja

PISMA BRALCEV

Bil je prvi teden moje »prisilne mobilizacije« iz rodnega Velenja v našo prestolnico, kamor se dnevno vozim s trebuhom za kruhom. Delam v trgovini na Fužinah in sem na svoje mesto za blagajno skoraj priklenjena kot kakšen pes. Novo okolje in obrazi, drugačen dialekt in skrb, kako bodo moji domači kar deset ur dnevno brez mene ... Bila sem žalostna in zaskrbljena. Sem tipična provincialka srednjih let – o ljubljanskih »klošarjih« sem vedela tako malo, da se s tem nisem nikoli obremenjevala in si tudi ne ustvarjala mnenja. Že res, da včasih našemu edinemu mestnemu brezdomcu kupim hrano, mu morda stisnem kak evrček, saj mu veliko s trgovsko plačo ne morem dati. A to je bilo to.

In potem sem ga zagledala. Stal je pred vhodom v prodajalno in prodajal Kralje ulice, brezplačno pa je mimoidočim podarjal nasmeh. Kadarkoli sem se ozrla ven, je stal tam in izgledal tako kraljevsko. Sijal je. Ko sem naslednjič dvignila pogled, ga ni bilo. Kot bi ugasnil delček svetlobe. Nekoliko kasneje se je kot kupec pojavil pri moji blagajni. Bil je tako vljuden in prijazen. Potem mi je še ponudil, da zamenjava njegov izkupiček v drobižu za moje bankovce. Me blagajničarke smo kovancev vedno vesele. Sem mu potožila, da bi rada kupila Kralje ulice, a na delovnem mestu ne smem imeti denarja in po končani službi me takoj čaka avtobus ... Prijetno me je presenetil, ko mi je en izvod glasila podaril. Sicer sem mu rekla, naj naslednji dan pride po denar, a je prišel šele potem, ko sem eno izmed strank prosila, naj ga pošlje k meni. Dala sem mu dva evra in se mu zahvalila za zaupanje. Ko mi je želel vrniti en evro, sem mu rekla, naj mi raje prinese še naslednji izvod. In mi ga je res prinesel. Rada bi se mu zahvalila in z njim kakšno rekla, a moja »veriga« je kratka in njega ni več pred trgovino. Je imel izkaznico, pa mi je bilo preveč nerodno buljiti vanj. Pred kralji vsi spustijo pogled. Iz sramu, ponižnosti, zavisti ali prezira. Kakor kdo ... A temu človeku bi se res rada zahvalila. Poleg glasila mi je podaril tudi upanje in vero. Upam, da se bo v tej zgodbi prepoznal in mi redno dostavljal vaš časopis, ki je zelo drugačen od vsega, kar

sem brala. Včasih moram kaj tudi dvakrat prebrati, da razumem (ali sploh lahko razumem?) življenje, ki je tako drugačno od mojega.

Spoštovani kralji! Živite svobodno še za vse nas na »verigah«! Želim vam vse dobro in še mnogo uspeha na poti navzgor.

Karmela Bor, Velenje

Perpetuum mobile

Večer se bliža, v vampih kruli,
zdaj že čas večerje je.
Pobrskaš po obvezni culi,
če kaj za jest se najde še.

Mal star'ga kruha in konzerva,
nekaj je, čeprav je malo.
Je k vrugu šla še ta rezerva,
za zajtrk zdaj ni nič ostalo.

Poiskati treba je ležišče,
spočit premražene kosti.
Zrel nisi še za na smetišče,
poišči vsaj zavetrje.

V mraku iščeš nogavice,
da v noge ti ne bo mrzlo.
Za uspavanko preklinjaj škrice,
jutri pa od začetka ... saj bo šlo!

Pič

027
KRALJI
ULICE

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Tanja Vuzem

Predavanja

KAJ: Okrogla miza ob mednarodnem dnevu pismenosti
KJE: Cankarjev dom, Štiхова dvorana, Ljubljana
KDAJ: 8. 9. ob 14h

Ples

KAJ: Trebušni ples
KJE: BU-BA, Vodovodna 25, Ljubljana
KDAJ: 13. 9. ob 19h (odrasli), 11. 9. ob 17h (osnovnošolci), 11. 9. ob 9.30 (50+)

KAJ: Šola flamenka (informativni dan)
KJE: Športno društvo Trnovo, Zihherlova 40, Ljubljana
KDAJ: 21. 9. Ob 19h

Glasba

KAJ: Punklitics (Antillectual in Jena Berlin)
KJE: Tovarna Rog, Ljubljana
KDAJ: 15. 9. ob 12.30

Festival Sanje

KAJ: Razstava Zvezdica Zaspanka
KJE: Park Zvezda, Ljubljana
KDAJ: 31. 7.–10. 9.

KAJ: Koncert skupine Čompe
KJE: Park Zvezda
KDAJ: 5. 9. ob 20h

KAJ: Uglasbena glasbena poezija Mile Kačič – Katja Šulc
KJE: Park Zvezda
KDAJ: 9. 9. ob 21h

Razno

KAJ: Športno kulturna prireditev OŽIVIMO FUŽINE – SOSED SOSEDU
ČLOVEK: turnir v malem nogometu, nastop folklornih skupin, otroški kotiček, zdravstveni kotiček, pobiranje odvvrženih injekcijskih igel, svetovalnica »prva socialna pomoč«, predstavitev gasilcev, policistov, tabornikov in vojske, gurmanski kotiček.
KJE: Na igrišču OŠ Martina Krpana na Fužinah
KDAJ: 20. 9. od 9h do 19h

KAJ: NLP-praktik (delavnica)
KJE: Stegne 7, Ljubljana
KDAJ: 15. 9. ob 17.30

KAJ: 15. obletnica Metelkove
KJE: Metelkova mesto, Ljubljana
KDAJ: 10. 9., zvečer

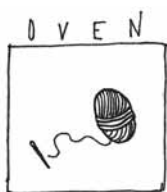
KAJ: Stojnica posredovalnice rabljenih predmetov, Kralji ulice
KJE: Vznožje Čopove ulice, Ljubljana
KDAJ: 27. 9. od 9h do 19h

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev!
kraljiulice@gmail.com

028
KRALJI
ULICE

ULIČNI HOROSKOP

Gregor B. Hann,
ilustracije Damjan Majkić

Sedaj ko ste si odpočili, morate zopet sprejeti delo, ki vam na začetku ne bo všeč, toda z velikim trdom vam bo uspelo premagati vse težave. Nazadnje boste celo najboljši sodelavec ali sodelavka.

Dobili boste neko sporočilo in mislili boste, da gre za potegavščino. Toda sporočilo bo skrajno resno, saj bo vsebovalo same lepe novice. To vas bo potolažilo, saj denar vendar potrebujete, mar ne?

Ljudem, ki so rojeni v znamenju dvojčkov, predvsem tistim v zadnji dekadi, se obetajo lepši časi na vseh področjih delovanja. Tako boste imeli uspehe doma in v službi, kot da bi se vam nebo sreče odprlo na stežaj.

Nekdo skuša na vas vplivati malodane povsod, toda vi se ne pustite zmesti. Prav imate, saj je ta oseba za vas zelo škodljiva. Bodite taki, kot ste, in pojdite svojo pot. Bolje bo za vas.

Kakršen imate nos, takšen je vaš ponos, zato se tudi temu primerno obnašajte. Videli boste, da ste ravnali prav. Uspeh ne bo izostal, ljudje vas bodo sprejeli z odprtimi rokami in neka ljubljena oseba vas bo popeljala v svet sanj.

Dobili boste priložnost, da se izkažete na delovnem mestu. Nadrejeni bodo začudeno gledali na vaše uspehe in malce tudi zavidali vašemu znanju. Čaka vas nagrada za vaš trud, s katero si boste marsikaj privoščili – morda ljubezensko avanturo.

OGLASNA DESKA

Če vam v kakšnem kotu stoji video player ali videorekorder in ne veste, kako bi se ga znebili, vas prosim, da me v tem primeru pokličete na telefonsko številko 051 849 942, da se dogovorimo o simbolični ceni. Hvala! Gregor

Zaradi vselitve bi potrebovali rabljen pralni stroj, če ga morda imate za odpis, se priporočamo. 051 837 981, Mare -KTM

Voziček za kolo (otroški) potrebujem. Hvala. Žiga, 040 156 674

Aparat za merjenje sladkorja v krvi potrebujem. Najlepša hvala! Milan, 051 871 543

Pozdravljeni! Lepo vas prosim, če ima kdo odveč prenosni računalnik. Vesel bi bil, če bi mi ga kdo podaril ali prodal po razumni ceni. Sem namreč invalid prve stopnje. Povožil me je vlak, ostala mi je samo leva roka, s katero bi lahko delal na računalniku. Tako bi mogoče tudi kaj zaslužil za svojo malo hčerko Tjašo. Zahvaljujem se vam in lep pozdrav. Luka Knez in Tjaša Knez, kontaktna številka: 051 887 882

KRALJI ULICE POTREBUJEMO NOV PROSTOR

Kralji ulice smo svoj dnevni center na Poljanski že prerasli. Obiskovalcev je vedno več, dejavnosti se širijo, zato iščemo nov prostor, kjer bo dovolj prostora za dnevni center, izvajanje delavnic in uredniško delo. Potrebujemo vsaj 120 m² velik prostor v Ljubljani z vhodom z ulice, s sanitarijami, po možnosti z mini kuhinjo in s kletjo za shranjevanje lastnine naših uporabnikov. Ker vemo, da je v Ljubljani veliko praznih prostorov, ki niso v uporabi, vas prosimo, da nam o praznih in potencialnih prostorih za naše društvo posredujete kakršnekoli koristne informacije. Prostore smo pripravljeni tudi obnoviti in opremiti, če bo potrebno. Hvala.

Gospe Mariji se iskreno zahvaljujem za vso finančno in moralno podporo. Marko Nakrič

Nujno potrebujem prostor, kamor bi postavil počitniško prikolico, v kateri živim. Posestvo, kjer sem sedaj, lastnik prodaja! Kralj O'Tone Prvi, 031 727 500

Ponovno se zahvaljujemo Urši Šefman. Sojer, šefici slaščičarne Zvezda in slaščičarne Hotela Slon, ki skrbi, da vsako jutro dobimo slastne tortice in včasih tudi sendviče. Hvala lepa! Janez Kompare in Kralji ulice

PODARI PLOČEVINKO

V našem dnevnem centru na Poljanski 14 zbiramo aluminijaste pločevinke, zato vse bralce vabimo, da nam jih prinesete in na tak način prispevate k čistejšemu okolju, namesto da jih mečete v smeti. Projekt Podari pločevinko poleg tega, da ekološko osvešča, tudi z zbranimi sredstvi podpira različne organizacije, med drugim tudi Kralje ulice.

ŠE VEDNO SVEŽE!

Pri vašem uličnem prodajalcu - STREET STRIPNIK 2! Za 2 EUR (polovico dobi prodajalec).

Ali ste si dovolj odpočili? Namreč čaka vas mnogo dela v jeseni, ki prihaja. Zavihali boste rokave in delali. Toda ta trud se bo izplačal, saj je že čas, da vaša denarnica nekoliko pridobi na teži, mar ne?

Tudi za ljudi rojene v znamenju škorpiona velja pravilo: ura zamujena ne vrne se nobena. Toliko časa ste premišljevali o neki zadevi, da vam je ušla iz rok. Če niste ob pravem času na pravem mestu, ni uspehov. Drugič morate biti bolj mobilni in učinkoviti, pa bo bolje!

Dovolj ste nastreljali raznih kozlov, sedaj je čas, da se zresnite in vzamete zadevo resno v roke. Ljubljena oseba želi z vami imeti nek pogovor, ki se bo končal v spalnici. Mar veste, katera oseba je to?

Obeta se vam dogodek, ki se vam bo pošteno obrestoval glede na vaš trud, zato vzemite stvar resno v svoje roke. Videli boste, da ste ravnali prav. Čas je, da se spametujete.

Ljubljena oseba želi imeti z vami odkrit pogovor, vendar vi kot nalašč oklevate s tem dialogom. Mar se ne zavedate posledic svojih dejanj? Pojdite na ta pogovor in splačalo se bo!

Le zakaj odlašate z delom, ko pa vam lahko prinese veliko dobička? Mar ste tako zaljubljeni, da ne vidite niti meter daleč pred seboj? Kupite si očala, da boste videli probleme, ki jih ni tako malo.

030
KRALJI
ULICE

RAZVEDRILO

OPOZORILO!

Ljubosumje je prepovedano,
ker je lahko občasno smrtno nevarno!

KTM - Mare Ceglar

*

Neka gospa zelo močne postave se pripelje s kolesom do trgovine in kolo nasloni na zid. Nenadoma kolo pade na tla.

Nekdo prodaja Kralje ulice in reče:

»Hej gospa, vaše kolo je padlo v nezavest.«

Nato gospa odgovori:

»Saj bi ti tudi padel v nezavest, če bi bil pol ure med mojimi nogami.«

Gregor B. Hann

*

Kralj ulice je po dolgem času kupil rabljeno kolo in se zapeljal proti domu. Na poti je po nesreči zapeljal na kačo in jo razpolovil. Tedaj reče prvi konec kače zadnjemu koncu:

»No, sedaj pa le imam družbo, mi vsaj ne bo dolgčas.«

Gregor B. Hann

*

Dve brezdomki sedita v parku in se pogovarjata.

»Poslušaj,« reče prva, »koliko časa pa imaš ti socialno?«

»Šest mesecev. Pa ti?«

»Ja, jaz pa največ štirinajst dni.«

Fič

SUDOKU

Navodilo za SUDOKU je preprosto: v vsak stolpec, v vsako vrstico in v vsak 3x3 kvadrat vpišite številke od 1 do 9, v vsakem stolpcu, vrstici ali 3x3 kvadratu pa se vsaka številka lahko pojavi le enkrat.

MAGIČNI LIK

Gregor B. Hann

Vodoravno in navpično:

- (1) satan, peklenšček, zlodej;
- (2) ime vrste margarine, tudi del človeškega telesa;
- (3) ime egipčanskega boga sonca;
- (4) država v Afriki z glavnim mestom Akra.

POZOR — NAGRADNA IGRA

Nagrajenec poletne kraljeve križanke je **Andrej Goršič iz Ljubljane**. Čestitamo!

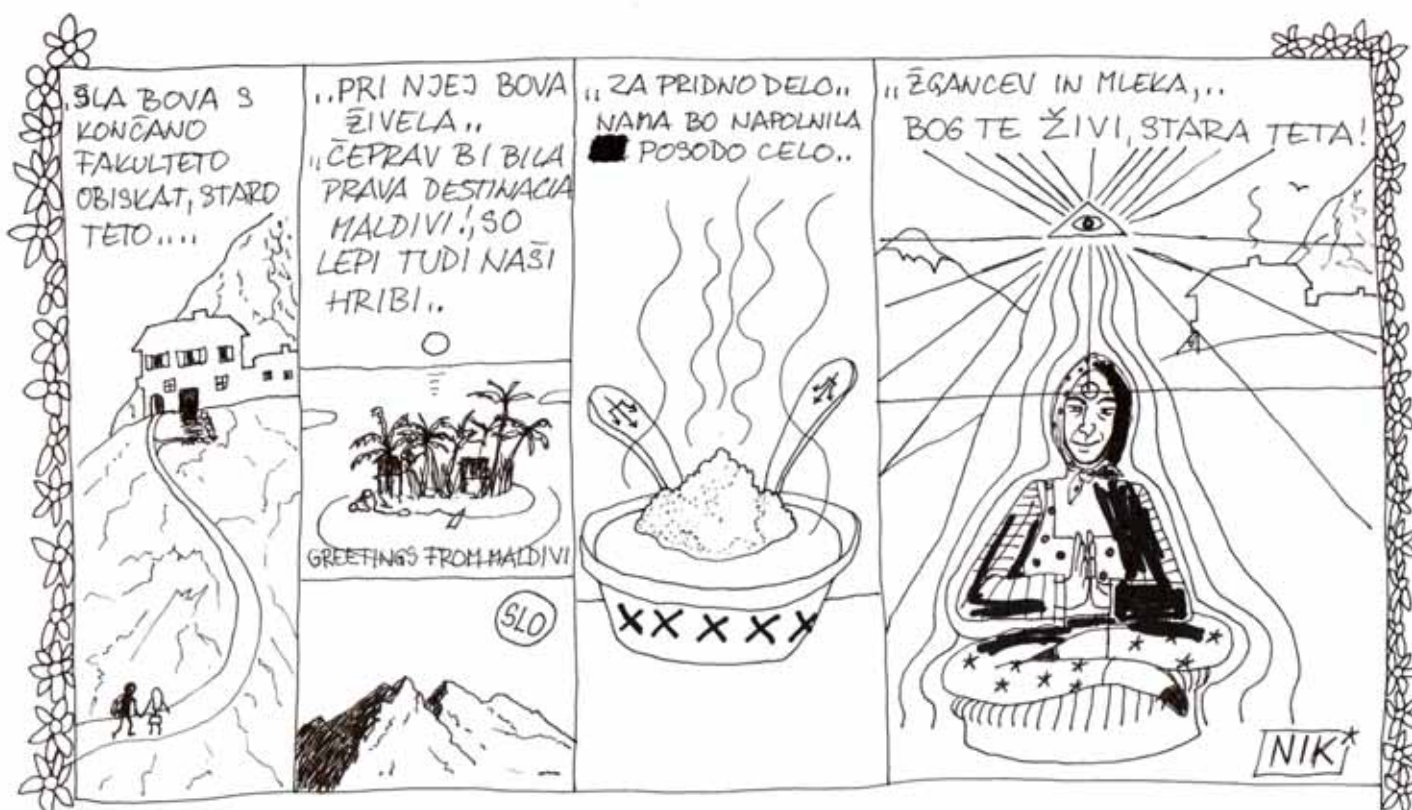
Pravilno izpolnjen magični lik ali sudoku pošljite na naslov Društvo Kralji ulice, Poljanska 14, 1000 Ljubljana – in se potegujte za zabavne nagrade: stripovski zvezek Stripnik II, zgoščenko »Odpeti pesniki« – izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca in Srečka Kosovela – ali zgoščenko Svetlane Makarovič »Kako postaneš glavni« v izvedbi Janje Mazelj.

		1	5					
	2	9	3	4				
3	8		1			2	6	
		4					1	9
9	3					4		
	4	3			1		9	8
				7	8	1	4	
					9	5		

MESTO RS

RAZBITIH SANJ

NIK*

A black and white photograph of a woman, Sara, with her eyes closed and a serene expression. She has two tattoos on her left shoulder: a large, detailed dragon and a smaller, circular symbol. She is wearing a patterned garment. The background is softly blurred, showing what appears to be a window with light coming through.

SARA

 Brez upanja ni življenja. V veri je moč.